

Bomenbeleidsplan 2012-2021

Hardinxveld-Giessendam

Bomen beter beschermd

Definitief

Gemeente Hardinxveld-Giessendam

Grontmij Nederland B.V.
Waddinxveen, 13 april 2012

Verantwoording

Titel : Bomenbeleidsplan 2012-2021
Hardinxveld-Giessendam

Subtitel : Bomen beter beschermd

Projectnummer : 250925

Referentienummer : 99

Revisie : Definitief

Datum : 13 april 2012

Auteur(s) : ing. B.J.J. van Straalen

E-mail adres : brian.vanstraalen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ing. S.B.J. te Vaarwerk, ing. S. Brink

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door :

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Coenecoop 55
2741 PH Waddinxveen
Postbus 190
2740 AD Waddinxveen
T +31 182 62 55 00
F +31 182 62 55 10
www.grontmij.nl

Voorwoord

*“Ik keek naar het huis, naar het oude huis,
Dat stil in het licht lag te dromen,
Ik hoorde het fluisterend bladergeruisch
Der oude beukeboomen,
Die bevend wakker staan geschrikt
En nieuwen jammer vreezen...
Ik heb de boomen toegeknipt,
Ze met een glimlach toegeknipt,
Opdat ze niet bang zouden wezen.”*

Zo dichte ooit Jacqueline Elisabeth van der Waals.
Het was de tijd dat bomenbeleid bij de vroede vaders niet op de agenda prijkte.
Wat mooi dat Jacqueline 100 jaar geleden haar gedachten met dit gedicht voor ons op de plank legde.

Menige gemeente heeft reeds beleid vastgelegd over het omgaan met bomen. Onze gemeente schaart zich in die rij. Een bomenbeleidsplan met als ondertitel “bomen beter beschermd”.

Het is nodig om het omgaan met groen goed te doordenken. In het groenbeleidsplan van 2007 is dit gebeurd. Daarin is ook vastgelegd dat we anders met bomen om willen gaan. Het voorliggende beleidsplan is daarvan het resultaat. Eenvoud en duidelijkheid zijn de trefwoorden.

Eenzijds treden we terug als overheid en leggen we verantwoordelijkheid in de samenleving. Kappen mag tot op zekere hoogte zonder vergunning. Anderzijds bieden we bescherming aan boomstructuren en solitaire waardevolle bomen zoals de “oude beukeboomen” uit het gedicht.

Maar dat niet alleen. Ook geven we richting aan de aanplant van nieuwe bomen. Waar en hoe plant je nieuwe bomen zodat ze de meeste kans hebben uit te groeien tot volwassenheid en ouderdom.

En tussen oud en nieuw ligt de huidige situatie. Daarbij is de vraag of en hoe je ‘fouten’ uit het verleden wilt corrigeren?

Het bomenbeleidsplan is de start. Als uitwerking daarvan volgen de bomenverordening en de Groene Kaart met register van waardevolle bomen. Zo komen we tot een evenwichtig geheel. Tot meer structuur en duidelijkheid in het denken over bomen.

Hoort u ook:
*“het fluisterend bladergeruisch
Der oude beukeboomen”?*

Theo Boerman
Wethouder

Samenvatting

De gemeente Hardinxveld-Giessendam wil de bomenverordening vereenvoudigen. De aanzet hiervoor is gegeven in het Groenbeleidsplan dat in 2007 door de raad is vastgesteld. Dit bomenbeleidsplan werkt deze doelstelling uit.

Momenteel moet volgens de bomenverordening voor elke boom dikker dan tien centimeter een kapvergunning worden aangevraagd. Ondanks de te volgen procedure wordt voor het overgrote deel van kapaanvragen een vergunning verleend. Verbetering van de vergunningprocedure moet worden gevonden in een andere wijze van beschermen van bomen. Hierbij stelt de gemeente van tevoren vast welke bomen beschermwaardig zijn. Dit zijn de bomen die zich binnen de belangrijkste boomstructuren van de gemeente bevinden en bomen met een bijzondere status. De laatste genoemde bomen staan op de lijst waardevolle bomen. Deze bomen worden beschermd in de APV. Voor de meeste particuliere bomen geldt géén verplichting meer een vergunning aan te vragen. Dit moet resulteren in een vermindering van de regeldruk.

Voor een vereenvoudigde boomverordening wordt uitgegaan van Model Bomenverordening Groene Kaart. Hierin is het kapverbod beperkt tot aangewezen beschermde boomzones, boomstructuren, solitaire waardevolle bomen of boomgroepen. Dit bomenbeleidsplan levert de onderbouwing voor de groene kaart. Dit heeft geleid tot een structuurkaart bomen waarin de belangrijkste argumenten zijn beschreven om de bomen te beschermen. Daarnaast zijn de criteria beschreven aan de hand waarvan bomen op de lijst met de honderd meest waardevolle bomen kunnen worden geplaatst. De bodemstructuurkaart en de waardevolle bomen vormen de basis voor de Groene Kaart. Voor bomen op de Groene Kaart geldt een kapverbod alleen voor bomen dikker dan 10 cm. In principe mogen de bomen van de Groene Kaart niet gekapt worden mits er een zwaarwegend belang is.

Daarnaast worden beleidsregels gegeven voor een aantal facetten van het bomenbeleid:

- Eisen die gelden bij het aanplanten van bomen.
- Regels die worden gevolgd in het geval bomen overlast en hinder veroorzaken.
- Het voldoen aan wettelijke eisen ten aanzien van de boomveiligheid (visuele boominspecties).
- Inspanningen die de gemeente levert bij bomen op particulier terrein die zijn aangemerkt als waardevolle boom.

De voorstellen zijn uitgewerkt in een communicatieplan voor de externe en interne communicatie en een lijst met maatregelen die voortvloeien uit het nieuwe beleid inclusief de financiële gevolgen. Maatregelen die op de lijst staan:

- Informeren betrokkenen over waardevolle bomen op particulier terrein.
- Uitvoeren van boomveiligheidscontroles.
- Opstellen, invoeren en implementeren bomenverordening.
- Vaststellen bijdrageregeling waardevolle bomen.

Dit bomenbeleidsplan bevat een kaart van de huidige bomenstructuur. Deze bomenstructuur kan worden versterkt en verbeterd. Het is aan te bevelen deze kaart als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van een nieuw bomenstructuurplan.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting.....	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Doel en status	9
1.3 Leeswijzer/aanpak	9
2 Nieuwe bomenverordening	11
2.1 Beschermen is noodzaak.....	11
2.2 Waarde van een boom.....	11
2.3 Keuze groenbeleidsplan	12
2.4 Bomenverordening: Variant Groene kaart	13
3 Beschermde bomen en boomstructuren.....	15
3.1 Kiezen van beschermde bomen	15
3.2 Wijze opstellen bomenstructuur.....	15
3.3 Bestaand beleid	16
3.4 Structuurkaart bomen	17
4 Betekenis voor beleid.....	25
4.1 Inrichting van de buitenruimte.....	25
4.2 Beheer.....	25
4.3 Veiligheid en zorgplicht	26
4.4 Bijdrageregeling	27
4.5 Bebouwde komgrens inzake de Boswet	27
5 Maatregelen en kosten	29
5.1 Communicatie	29
5.2 Aanpassen Modelverordening	30
5.3 Uitvoering beleid en kosten.....	31
6 Vervolg en aanbevelingen	33
Bijlage 1 Model Groene Kaart	
Bijlage 2 Structuurkaart bomen	
Bijlage 3 Tien voorschriften	
Bijlage 4 Richtlijnen voor inrichting woonomgeving van bomen	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bomen zijn een waardevol bezit voor een gemeente. Ze bepalen in belangrijke mate de sfeer, het karakter en het leefklimaat van de gemeente. Bomen zijn ook kwetsbaar. Binnen de vele belangen die in de buitenruimte spelen delven bomen vaak het onderspit. Hierbij kunnen de emoties oplopen. De gemeente Hardinxveld-Giessendam wil zorgvuldig met de bomen in haar gemeente omgaan en heeft daarom besloten tot het opstellen van dit bomenbeleidsplan.

Directe aanleiding voor dit bomenbeleidsplan vormt het in 2007 vastgestelde Groenbeleidsplan Gemeente Hardinxveld-Giessendam. Hierin wordt een vereenvoudiging van de bomenverordening bepleit. In dit bomenbeleidsplan wordt deze doelstelling verder uitgewerkt. De vereenvoudiging van de bomenverordening houdt in dat een uitzonderingslijst met bomen wordt opgesteld, waarvoor strenge regels gelden. Voor bomen die staan op de uitzonderingslijst moet in geval van kap, vergunning worden aangevraagd. De bomen in de uitzonderingslijst komen voort uit het benoemen van waardevolle boomstructuren, solitaire bomen en boomgroepen. Voor de overige bomen, dit zijn de meeste bomen, gelden soepele regels.

Uitgangspunt voor een nieuwe bomenverordening is eenduidig beleid waardoor een goede juridische basis ontstaat. Daarom moet een nieuwe bomenverordening zijn ingebed in bestaand bomenbeleid en heldere regels bieden.

1.2 Doel en status¹

Dit bomenbeleidsplan is een strategisch plan met een planhorizon van tien jaar. Het bevat een systematiek om te komen tot bescherming van bomen in relatie tot de bomenverordening. De uitwerking en uitvoering van deze systematiek, bijvoorbeeld het inventariseren van bomen voor de uitzonderingslijst, wordt in een latere fase ter hand genomen. Dit geldt ook voor het opstellen en invoeren van een nieuwe bomenverordening.

Om te komen tot een breed gedragen bomenbeleid zijn verschillende partijen bij het opstellen van dit bomenbeleidsplan betrokken:

- Bomenstichting.
- Stichting Dorpsbehoud.
- Natuur&Vogelwacht de 'Alblasserwaard'.

Daarnaast is een presentatie verzorgd voor de raad waarvan de op- en aanmerkingen meegenomen zijn in dit document.

1.3 Leeswijzer/aanpak

Hoofdstuk 2 Doel bomenbeleid bevat de belangrijkste doelstellingen voor het nieuwe beleid. Hierin wordt beschreven waarom bomenbeleid noodzakelijk is. Vervolgens wordt ingegaan op de vraag hoe de gemeente Hardinxveld-Giessendam invulling wil geven aan het bomenbeleid. De basis voor het nieuwe bomenbeleid is de structuurkaart bomen. *Hoofdstuk 3 Beschermde bomen en boomstructuren* is gewijd aan de structuurkaart bomen. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe deze kaart tot stand is gekomen en uit welke onderdelen de kaart bestaat. In

¹ Deze versie van het bomenbeleidsplan is geschreven vóórdat het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad hiermee heeft ingestemd.

hoofdstuk 4 Betekenis voor beleid worden de consequenties van de structuurkaart bomen uitgewerkt: wat betekent deze kaart voor beheer en onderhoud, wat voor de bomenverordening en wat voor overlast? En natuurlijk hoe wordt de kaart actueel gehouden? In *hoofdstuk 5* wordt een beeld geschetst van de gevolgen van het nieuwe beleid, zowel qua communicatie als financiële consequenties voor het invoeren en voeren van het nieuwe beleid. Het plan eindigt met *hoofdstuk 6 Vervolg en Aanbevelingen* voor het verder gestalte geven van het bomenbeleid.

2 Nieuwe bomenverordening

2.1 Beschermen is noodzaak

Bomen vormen de aankleding van onze woonomgeving. Ze zijn belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving: ze zuiveren lucht, bieden verkoeling en geven sfeer en karakter aan de dorpen en steden. Dit belang wordt duidelijk als gedacht wordt aan de groene parken, lanen, bloeiende kersen en 's winters de lichtjes in de bomen op het plein. Waar bomen zijn, zijn ook dieren. In de kronen en op de stammen verlevendigen vogels de woonomgeving. Bomen zijn hierdoor belangrijke dragers van de natuur.

Toch is de aanwezigheid van bomen niet onomstreden. Bomen staan op plaatsen waar bijvoorbeeld ook geparkeerd kan worden. Er wordt verschillend gedacht over bomen, wat voor de één een mooie laan is, is voor de ander een bron van schaduw, ongedierte en bladval.

Bomen vragen ruimte, zowel bovengronds als ondergronds. Steeds wordt geknabbeld aan deze ruimte. Het gevolg is dat al met al in de Nederlandse gemeenten bomen verdwijnen. Wil een gemeente bomen behouden en voorkomen dat naar willekeur bomen worden gekapt of vervangen, dan is bomenbeleid nodig. Dit beleid moet zowel de aantallen bomen en houtopstanden behouden als de kwaliteit hiervan waarborgen. Het beleid moet worden uitgewerkt in eenduidige regels voor burgers. De gemeente heeft hiervoor de mogelijkheid een bomenverordening op te nemen in de APV (Algemene Plaatselijke Verordening).

De bomenverordening heeft als doel het beschermen van bomen en houtopstanden binnen de bebouwde kom. Het biedt inspraakmogelijkheden zodat de belangen van burgers en andere partijen worden gewaarborgd om een groene woonomgeving te beschermen. Zo weet de burger waar hij aan toe is en kan de gemeente, in geval van een geschil, juridische procedures goed doorstaan.

2.2 Waarde van een boom

Bomen verbeteren de kwaliteit van ons leefmilieu en zijn noodzakelijk voor een duurzame ontwikkeling van onze samenleving. Een natuurlijke, boomrijke omgeving heeft een positieve invloed op het welzijn van mensen en is leefbaarder dan een omgeving zonder bomen. De waarde voor de leefomgeving wordt onderverdeeld in drie groepen.

1) Cultuurhistorische waarde

Cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen bomen die landschappelijke structuren en elementen in een gebied versterken. Deze bomen maken dat de ontwikkelingsgeschiedenis en archeologische waarden beter herkenbaar zijn in het landschap.

2) Waarde voor natuur en milieu

Een serie aan waarden kunnen hier onder vallen:

- Bomen filteren stof-, rook- en roetdeeltjes uit de lucht.
- Bomen beïnvloeden het stadsklimaat doordat ze vooral hoge temperaturen matigen. Onder een boom kan het ca. 15°C minder warm zijn dan buiten de kroonprojectie.
- De wind wordt door bomen (vooral bomenrijen) gebroken waardoor het gevoelsmatig een stuk aangenamer wordt.
- Geluid wordt door bomen geabsorbeerd, weerkaatst en verstrooid.

- Vogels en andere dieren vinden een goede schuil-, voeder- en woonplaats in bomen, zodat bomen een zeer belangrijke plaats innemen in ons ecosysteem.

3) Architectonische en ruimtelijke waarde

Een van de belangrijkste functies van bomen is ongetwijfeld de schoonheid. Deze kan men zien in het totaalbeeld van de boom, in zijn silhouet, zijn schaduw of zijn weerspiegeling in het water. In een stedelijke en landelijke omgeving worden bomen zeer op prijs gesteld. Zij zijn immers bepalend voor het algemene beeld van de omgeving. Omdat de mens een groot belang hecht aan een groene leefomgeving wordt een gemeente aantrekkelijker als woonplaats wanneer deze gemeente een "groen" imago heeft.

Naast de bovenstaande waarden voor de buitenruimte vertegenwoordigt een boom ook een financiële waarde. Bomen planten en beheren kost immers geld. De rekenmethode NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen) is in beginsel bedoeld voor het berekenen van de waarde van bomen in een tuin, park of straat. De hoogte van de boomwaarde wordt berekend uit de kosten die gemaakt moeten worden om de betrokken boom op dezelfde locatie te vervangen (kosten die gepaard gaan met de heroprichting).

Bij grote en/of oudere bomen zal de waarde bestaan uit de kosten van het (her)planten van een boom, plus de kosten van beheer en onderhoud tot de betreffende boom op gelijkwaardige wijze de functie vervult van de oude boom. Na het moment van functievervulling volgt een afschrijving.

2.3 Keuze groenbeleidsplan

In het groenbeleidsplan uit 2007 is de richting beschreven, waarin het nieuwe bomenbeleid vorm moet krijgen. Het idee achter het nieuwe bomenbeleid is om de regeldruk te verlagen. Dit wordt bereikt door van tevoren vastgestelde beschermwaardige bomen beter te beschermen met duidelijkere regels en de bomen die hier niet onder vallen vrij te stellen van procedures. Per saldo zal deze andere wijze van beschermen van bomen de regeldruk verlagen.

De grootste regeldruk komt voort uit de bomenverordening zoals die is opgenomen in de APV. Hierin is sprake van een uitgebreide vergunningprocedure (verlening vergunning, publicatie, inspraaktermijn) die ondanks de zorgvuldigheid bijna altijd leidt tot kap. De beschermende waarde voor bomen van deze procedure is gering. Momenteel moet in de gemeente Hardinxveld-Giessendam voor elke te kappen boom met een stamdiameter dikker dan tien centimeter een vergunning worden aangevraagd. Zo worden jaarlijks vijftig tot zeventig kapvergunningen aangevraagd. Bijna altijd wordt deze vergunning verleend. Soms komt er bezwaar maar meestal moet dit bezwaar ongegrond worden verklaard omdat de commissie bezwaar en beroep weinig motieven in de APV kan vinden om het bezwaar gegrond te verklaren.

Verbetering van de vergunningprocedure moet worden gevonden in een andere wijze van beschermen van bomen. Hierbij stelt de gemeente van tevoren vast welke bomen beschermwaardig zijn. Dit zijn de bomen die zich binnen de belangrijkste boomstructuren van de gemeente bevinden en bomen met een bijzondere status. Deze bomen worden beschermd in de APV. Voor de overige bomen geldt geen kapverordening meer.

Met deze keuze van beschermwaardige bomen wordt iets gezegd over het belang dat aan de te beschermen bomen wordt gehecht. Aan beschermde bomen wordt een groter algemeen belang gehecht dan aan niet beschermde bomen. Dit kan invloed hebben op verschillende facetten van het bomenbeleid:

- Kapbeleid: bij beschermde bomen wordt kap in principe geweigerd tenzij er een zwaarwegend maatschappelijk belang opweegt tegen het belang van de beschermde boom.
- Overlast: in het geval beschermde bomen overlast veroorzaken wordt het algemeen belang gesteld boven het individuele belang van de burger. Er zal vaker gekozen worden voor behoud van de boom.

- Aanleg en beheer: voor beschermde bomen en boomstructuren worden indien nodig extra investeringen gedaan.

2.4 Bomenverordening: Variant Groene kaart

Bomen moeten beter worden beschermd. Hiertoe hebben Vereniging Stadswerk en de Bomenstichting het *Model Bomenverordening 2010* uitgegeven waarin twee modellen zijn opgenomen die als basis kunnen dienen voor de nieuwe bomenverordening:

1. *Algemeen model*, hierin geldt een kapverbod voor publieke bomen die dikker zijn dan tien centimeter en voor particulieren bomen die dikker zijn dan twintig centimeter en op percelen staan groter dan honderd twintig vierkante meter. Een lijst monumentale of bijzondere bomen geniet extra bescherming.
2. *Model Groene Kaart*, hierin is het kapverbod beperkt tot aangewezen beschermde boomzones, boomstructuren, solitaire bomen of boomgroepen. Deze worden vastgelegd op de Groene Kaart. In het bijbehorend register is een zorgvuldige motivering opgenomen waarom de desbetreffende houtopstand is aangewezen. Binnen boomzones en structuren geldt kapverbod alleen voor bomen dikker dan tien centimeter.

Model Groene Kaart is de beste variant om als basis te dienen voor een nieuwe bomenverordening voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Van de twee modellen wordt hier het duidelijkst vooraf een keuze gemaakt voor de te beschermen bomen (zie bijlage 1 voor de tekst van dit model). Er gelden geen algemene regels meer. De waardes van de bomen en de motieven om ze te beschermen moeten in beleid worden vastgelegd. Dit levert daarom de minste discussie op achteraf in het geval een kapaanvraag moet worden geweigerd. Daarnaast sluit dit model het best aan op het idee van het Groenbeleidsplan uit 2007: voor de meeste bomen worden de regels versoepeld, waardevolle bomen en waardevolle structuren worden met scherpere regels beter beschermd. De kaart en lijst met waardevolle bomen worden elke vier jaar herzien.

De werkwijze bij het aanvragen van een kapvergunning in *Model Groene Kaart* wordt anders. De gemeente en burgers zullen moeten wennen aan een nieuwe werkwijze.

- Voor een belangrijk deel van de bomen hoeft geen vergunning meer te worden aangevraagd en mogen de bomen zonder toestemming worden gekapt. Eigenaren van deze bomen, particulieren en overheden hebben een eigen verantwoordelijkheid voor het behouden van de bomen en afstemming met hun omgeving.
- De bomen op de groene kaart worden extra beschermd, waarbij de administratie rond te beschermen bomen intensiever is:
 - De communicatie tussen particuliere eigenaren en de gemeente over eigendom en toestand van beschermde houtopstanden.
 - Het uitputtend onderzoeken van alternatieven voor het verwijderen van beschermde bomen.

3 Beschermden bomen en boomstructuren

3.1 Kiezen van beschermden bomen

De keuze voor invoering van Model Groene Kaart betekent automatisch dat er niet beschermden bomen zijn. Er moet dus een zorgvuldige afweging worden gemaakt tussen bomen die wel en niet beschermd worden. Deze afweging is de motivering die van belang is voor het creëren van draagvlak en het voorkomen van juridische complicaties.

Bij het kiezen van beschermden bomen worden niet alleen individuele bomen gekozen, maar ook gebieden, structuren en houtopstanden. Zo worden niet alleen volwassen en mooie bomen beschermd maar ook plekken waar jonge bomen de kans krijgen uit te groeien tot monumentale of waardevolle bomen. De beschermden bomen en boomzones zijn op een kaart ingetekend: De Groene Kaart. De Groene Kaart is gebaseerd de structuurkaart bomen (zie bijlage 2).

3.2 Wijze opstellen bomenstructuur

Aanwijzen van beschermden bomen en boomzones is geschiedt op grond van verschillende waarden die de bomen vertegenwoordigen. Relevante waarden zijn aangegeven in het *Model Bomenverordening 2007* uitgegeven door Vereniging Stadswerk en de Bomenstichting. In het kader van dit rapport zijn de criteria onderverdeeld in vier hoofdgroepen die terugkomen in de legenda van de structuurkaart bomen:

1. Zones met cultuurhistorische waarde
 - Cultuurhistorische waarde.
 - Culturele waarde.
2. Zones waardevol voor natuur en milieu
 - Milieuwaarde.
 - Ecologische waarde.
3. Architectonisch en ruimtelijk waardevolle structuren
 - Esthetische waarde.
 - Leefbaarheid.
 - Recreatieve waarde.
4. Bijzondere bomen
 - Zeldzaamheidswaarde.
 - Natuurwaarde.
 - Ecologische waarde.
 - Dendrologische waarde.
 - Toekomstwaarde.
 - Educatieve waarde.
 - Cultuurhistorische waarde.

Voor bovenstaande hoofdgroepen is nagegaan welke waarden aanwezig zijn in de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Hiervoor zijn verschillende bronnen geraadpleegd:

- Bestaand beleid.
- Inventarisatie uit het groenbeheersysteem.
- Resultaten van een veldbezoek.

Vervolgens is een kaart opgesteld waarop de bomenstructuur is ingetekend (zones en bijzondere bomen). De bijzondere bomen worden in een later stadium geïnventariseerd en aan de structuurkaart bomen toegevoegd.

3.3 Bestaand beleid

Het bestaand beleid is van doorslaggevend belang voor de onderbouwing van de bomenstructuur. De onderstaande beleidsstukken liggen ten grondslag aan de structuurkaart bomen.

Provinciaal natuurbeheerplan 2011

De gebieden die in dit natuurbeheerplan zijn gedefinieerd als natuurgebied zijn opgenomen in de groenstructuur kaart.

Groenbeleidsplan Hardinxveld-Giessendam 2007

Dit beleidsplan gaat in op de inrichting en beheer van het openbaar groen. Dit plan levert input voor het bepalen van waardevolle groenzones. In het bijzonder is de hoofdgroenstructuur uit het Groenbeleidsplan overgenomen.

Structuurvisie Hardinxveld-Giessendam mei 2005

De structuurvisie Hardinxveld-Giessendam is een strategische visie over de integrale ruimtelijke ontwikkeling. Het biedt een belangafweging tussen verschillende ruimtelijke functies: wonen, werken, vervoer, water, natuur en recreatie. Uit dit plan is de ruimtelijke en cultuurhistorische analyse overgenomen. Hieruit is een veelheid van informatie ontleend die van invloed is op het bepalen van te beschermen boomzones:

- Belangrijkste cultuurhistorische gebieden en occupatievormen.
- Gebieden met hoge natuur- en landschappelijke waarden (groenblauwe raamwerk).
- Bepaling van de belangrijkste en groengebieden.
- Hoofdontsluitingswegen.

Landschapsplan Alblasserwaard/Vijfheerenlanden 1998

Het Landschapsplan is in 1998 opgesteld door de regio Zuid-Holland Zuid namens de gemeenteraden en het toenmalige Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. In het plan worden meerdere projecten beschreven die uitgevoerd kunnen worden om de landschappelijke kwaliteiten van het gebied te beschermen. Een aantal van deze projecten hebben invloed op het bomenbeleidsplan:

- Landschappelijke inpassing Betuweroute.
- Cultuurhistorische waarden.
- Aanbrengen erfbeplanting.

Overige plannen

Verschiedende inrichtingsplannen of visies die in het kader van projecten zijn geschreven bieden input voor het bepalen van te beschermen boomzones op lokaal niveau:

- Beeldkwaliteitplan De Blauwe Zoom 2008: dit plan geeft de visie op het stedenbouwkundige plan voor de nieuwbouw wijk De Blauwe Zoom.
- COLA plan 1995, COmpenserend LANdschapsplan opgesteld door het Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Dit plan bevat een inventarisatie van landschappelijke waarden waaronder boombeplantingen en een compensatieplan voor nieuwe waarden.

- Landschapsplan A15, Rijkswaterstaat, tweede concept, 2006. Dit plan richt zich op inpassing van de snelweg in het omliggende landschap. Hierin zijn ook aanbevelingen gedaan voor inpassing van Bedrijventerrein Nieuweweg en Kanaal van Steenenhoek.

3.4 Structuurkaart bomen

3.4.1 Opzet structuurkaart bomen

Aan de hand van bovenstaande bronnen is de structuurkaart bomen getekend waarop alle te beschermen bomen en boomzones zijn aangegeven. Hieronder staat beschreven welke boomzones, boomstructuren en bijzondere bomen onderdeel uitmaken van de structuurkaart bomen. Per structurelement, of legenda-eenheid van de structuurkaart bomen, is een typering en zijn de boomwaarden beschreven zodat de onderbouwing voor het beleid is gegeven.

In het algemeen kan worden gesteld dat bomen die zijn aangegeven op de structuurkaart bomen waardevol zijn op gemeentelijk-, dorps- of wijkniveau. Bomen die enkel waardevol zijn op buurtniveau of voor een enkele particulier staan niet ingetekend op de structuurkaart bomen.

3.4.2 Zones met cultuurhistorische waarde

Afbeelding 3.1 Zones met cultuurhistorische waarde (bronnen zie paragraaf 3.3)

De Giessen

Zones met cultuurhistorische waarde zijn de linten waarlangs de dorpen Giessendam en Boven en Beneden Hardinxveld zijn ontstaan (zie afbeelding 3.1). Niet te omzeilen in de ontstaansgeschiedenis is de rivier de Giessen. De Giessen wordt begeleidt door bebouwingslinten. Hierdoor wordt het water van de Giessen wisselend begrensd door kaden, bebouwing en achtertuinen. Bomen zijn in de bebouwingslinten op de oevers van de Giessen weinig aanwezig. Waar ze staan vormen ze een groene onderbreking van de bebouwingsrand. Hierdoor dragen de bomen sterk bij in de recreatieve waarde van de rivier. Bomen staan meestal op particuliere grond.

Afbeelding 3.2 De Giessen (bron maps.live.com)

Bebouwingslinten en centrum

Langs de Giessen is lintbebouwing aanwezig met een hoge cultuurhistorische waarde (Cultuurhistorische kaart Provincie Zuid-Holland). De structuur van het bebouwingslint, dat wil zeggen de rooilijnen, het wegprofiel en dergelijke, is nog intact en er is historische bebouwing aanwezig. De wegen zijn Buitendams, Damstraat, Binnendams en Kerkweg (zie afbeelding 3.3). Behalve langs de Giessen is lintbebouwing aanwezig langs de Peulenstraat en de Rivierdijk met redelijke hoge en hoge cultuurhistorische waarde. Deze linten kennen een afwisselende bebouwingsstructuur met vrijstaande en aaneengesloten bebouwing. Alleen aan de Peulenstraat Zuid zijn regelmatig voortuinen aanwezig. Bomen staan dan ook meestal tussen de bebouwing op open plekken in het lint en voor enkele teruggeplaatste gebouwen. De bomen die er staan zijn belangrijk voor het karakter van het lint. Ze staan hoofdzakelijk op particuliere grond.

Het centrum is ingeklemd tussen de Giessen en de Peulenstraat. Het kent weinig boombegroeiing. De aanwezige bomen zijn belangrijk voor de sfeer en aankleding van het centrum. De bomen staan over het algemeen in openbaar gebied (Klein Diepje, de Bogerd en de Talmastraat).

Het bebouwingslint langs de dijk van de Merwede bevindt zich aan de binnenzijde onderaan de dijk. Hier staan veel vrijstaande huizen. De bomen die van belang zijn voor het karakter van het lint, bevinden zich tussen de bebouwing, in de voortuinen en direct achter de woningen.

Afbeelding 3.3 Bebouwingslinten

Tiendwegen en boerderijlinten

Twee andere belangrijke cultuurhistorisch waardevolle zones voor bomen liggen in het landelijk gebied. Het betreft de Tiendwegen en het boerderijlint langs de Broekseweg (zie afbeelding 3.4). Het belang van bomen in deze zones spreekt voor zich. De beplanting langs de Broekseweg is karakteristiek en bestaat uit weg- en erfbeplanting. Er zijn twee tiendwegen: één ten noorden van Giessendam en één ten oosten van Boven-Hardinxveld. De tiendwegen worden begeleid door bomen, veelal knotwilgen. Rond de Tiendwegse Molen is een molenbiotop aanwezig. Hier gelden beperkingen voor de aanplant van bomen. De beplanting is veelal in beheer van het Waterschap.

Afbeelding 3.4 Tiendwegen en boerderijlinten
3.4.3 Zones waardevol voor natuur en milieu

Afbeelding 3.5 Zones waardevol voor natuur en milieu (bronnen zie paragraaf 3.3)

3.4.4 Natuurgebieden

Bomen zijn belangrijk voor de natuur, denk aan grienden en moerasbos. Echter niet alle natuur heeft belang bij bomen, denk aan weidevogels. In een paar natuurgebieden zijn bomen wel van belang. Het betreffen gebieden buiten de bebouwde kom. Deze gebieden zijn bij andere partijen in beheer dan gemeente. Het grootste gebied is Polder de Dordtsche Avelingen waar grienden en bos aanwezig is. Tevens liggen in de gemeente Hardinxveld-Giessendam enkele kleinere griend- en loofhoutbosjes met betekenis voor de flora en fauna en van natuurwetenschappelijk belang:

- Aan weerszijden van de Molentocht (zie afbeelding 3.6).
- Tussen het Kanaal van Steenenhoek en Boven-Hardinxveld.
- Tussen de A15 en het Kanaal van Steenenhoek.
- Koloniebroeders begraafplaats

Hier is ook een ecologische verbindingszone geprojecteerd in de *Structuurvisie Gemeente Hardinxveld-Giessendam 2005*.

Afbeelding 3.6 Houtige beplanting molentocht (horizon)

Bufferzone A15

Bomen tussen de snelweg A15 en de bebouwing hebben een bufferende functie. Ze onttrekken de weg aan het oog, filteren het stof en zorgen voor een inpassing van de weg. Dit geldt zondermeer voor locaties waar bomen zijn gesitueerd tussen woningen en weg. Dit zou minder gelden voor het gedeelte waar de A15 bedrijventerrein Nieuweweg/Langeveer kruist en waar bedrijven op een zichtlocatie zijn gelegen. Bomen belemmeren hier het zicht. Toch vervullen de bomen een architectonische functie in de inpassing van de weg. Bomen bevinden zich hoofdzakelijk op openbaar gemeentelijk terrein.

Afbeelding 3.7 Bufferzone A15

3.4.5 Architectonisch en ruimtelijk waardevolle structuren

Afbeelding 3.8 Architectonische en ruimtelijke waardevolle structuren (bronnen zie paragraaf 3.3)

Hoofdontsluiting en spoorweg

De hoofdinfrastructuur wordt door alle bewoners en bezoekers van de gemeente gebruikt. Het vormt als het ware het visitekaartje van de gemeente. Bomen vormen een belangrijk element in de aankleding. Ze begeleiden de wegen als lanen of markeringspunten. De belangrijkste ontsluitingswegen worden begeleid door gemeentelijke bomen. De hoofdontsluiting betreft: Schapedrift, Peulenlaan, Wieling, Nieuweweg. Daarnaast is een belangrijke ontsluitingsweg of as het spoor met daarlangs de Spoorweg en de Parallelweg. De bomen hier worden beheerd door respectievelijk het Waterschap en de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Afbeelding 3.9 Bomen langs hoofdontsluiting en spoor

Landschappelijke beplanting

Het voornemen bestaat om in het kader van het Landschapsplan Alblasterwaard/Vijfherenlanden in Polder Binnentiendweg beplanting aan te brengen met als doel de Betuwelijn beter in te passen. Het betreffen houtkades, langs de weidepercelen die een coulisse werking in het landschap moeten bewerkstelligen. Vooruitlopend op dit plan zijn de houtkades op de structuurkaart bomen aangegeven.

Parken, begraafplaatsen en sportparken

In de gemeente zijn een aantal duidelijk afgebakende groengebieden of parken aanwezig. De parken hebben een veelal recreatieve functie. Aan het ontwerp van de parken ligt vaak een visie van een landschapsarchitect ten grondslag waarin uitspraak wordt gedaan over de gewenste bomenstructuur van het park. Aan de inrichting van de parken ligt meestal een visie ten grondslag. De parken behoren tot de hoofdbomenstructuur:

- Parken: het Westpark aan de Schapedrift, Dijkwiel Kerkweg (zie afbeelding 3.10)
- Begraafplaatsen: Algemene Begraafplaats Neder Hardinxveld Spindermolen (zie afbeelding 3.10), Begraafplaats Krommegat en begraafplaats Tiendweg te Boven-Hardinxveld
- Sportpark Sluisweg.

Afbeelding 3.10 Westpark & Begraafplaats Hardinxveld (bron maps.live.com)

Wijkgroen

Voor elke wijk zijn de belangrijkste groenstructuren opgenomen op de structuurkaart bomen. Dit betreffen de bomen in openbaar gebied die langs de belangrijkste wijkontsluitingswegen staan en in de grootste wijkparken (zie afbeelding 3.11). Deze bomen hebben vooral uitstraling op wijkniveau dicht bij de bewoners. De bomen staan op gemeentelijk terrein.

Afbeelding 3.11 Wijkgroen

3.4.6 De honderd meest waardevolle bomen

Binnen en buiten de zones kunnen individuele bomen een aparte status krijgen als waardevolle boom (zie afbeelding 3.12). De waardevolle bomen vormen een selectie van die bomen waar de gemeente trots op is en die waardevol zijn voor de gehele gemeente. Het zijn de honderd meest waardevolle bomen. Om de status waardvolle boom te verkrijgen moet de boom aan een aantal criteria voldoen. De bomen die aan deze criteria voldoen worden geïnterviewd zodat een lijst met mogelijk waardevolle bomen ontstaat. Deze lijst wordt ter inzage gelegd en de eigenaren van de bomen worden in kennis gesteld. Burgers krijgen ook de kans waardevolle bomen te nomineren zodat wordt voorkomen dat bomen over het hoofd worden gezien. Uiteindelijk stelt het college van burgemeester en wethouders de lijst vast. Deze vaststelling is niet vatbaar voor beroep.

Een waardvolle boom moet altijd aan een aantal criteria voldoen:

1. De boom moet een conditie hebben die matig, redelijk of goed is. De conditie mag niet slecht of zeer slecht zijn. Voor het bepalen van de conditie zijn richtlijnen opgegeven in het *Stadsbomenvademecum*.
2. De boom moet veilig zijn of door middel van één onderhoudsbeurt in een veilige toestand zijn te brengen. De veiligheid wordt visueel bepaald zoals dat gebruikelijk is bij een VTA-opname (Visual Tree Assessment, visuele boombeoordeling). Bomen met een verhoogde zorgplicht, de zogenaamde attentiebomen die mogelijk onveilig kunnen worden, kunnen wel een beschermde status krijgen.
3. De boom moet een goede onderhoudstoestand hebben: de boom mag niet gekandelaberd zijn, of een verwaarloosd boombeeld hebben (zie definities RAW Systematiek Standaard 2005).

Om op de lijst met mogelijk te beschermen bomen voor te komen moet de boom één of meer waarden vertegenwoordigen. Des te meer waarden aan een boom worden toegekend, des hoger stijgt de boom op de ranglijst. De honderd hoogst scorende bomen komen op de lijst van de waardevolle bomen.

Om een waarde te vertegenwoordigen zijn een aantal criteria gegeven.

1. Monumentale waarde

- De boom heeft een stamdiameter van minstens 0,8 meter en is geen wilg of populier.

2. Cultuurhistorische waarde

- De boom is een gedenkbom voor een cultuurhistorische gebeurtenis of persoon op gemeentelijk, regionaal of landelijk niveau.

- De boom behoort bij een beplanting of beplantingsstructuur van minimaal 70 jaar oud. De boom zelf kan jonger zijn dan 70 jaar. De boom heeft een stamdiameter van minimaal 0,40 meter en staat niet in bosverband. Het betreft lanen en solitaire bomen van buitenplaatsen, boeren erven en langs oude wegen.

3. Natuurwaarde

- De boom is een broedplaats voor roofvogels, ooievaars, uilen, spechten of een verblijfsplaats voor vleermuizen.
- In de boom groeit maretak.

4. Dendrologische waarde

- De boomsoort of cultivar is zeldzaam in Hardinxveld-Giessendam: de soort of cultivar komt minder dan drie maal voor. De stamdiameter is minimaal 0,4 meter.

5. Waardevolle groeivorm

- De boom heeft een bijzondere groeivorm die uniek is in Hardinxveld-Giessendam (komt vijf keer of minder voor). Dit kan zijn een dakvorm, meerstammigheid, liggende of drijvende groeivorm. De boom heeft een stamdiameter van minimaal 0,4 meter.

Afbeelding 3.12 mogelijk waardevolle bomen

4 Betekenis voor beleid

4.1 Inrichting van de buitenruimte

De structuurkaart bomen is niet alleen richtinggevend voor de APV, maar ook voor toekomstig ontwerp en inrichting van de buitenruimte. Voor de bomen met een beschermde status wordt bij de inrichting van de buitenruimte een sterker accent gelegd op behoud dan bij de niet beschermde bomen:

- In een vroege fase is bekend aan welke bomen een groot belang wordt gehecht. Bij aanleg- en herinrichtingwerkzaamheden moet rekening gehouden worden met dit belang. Het gemeentebestuur kan de aanvrager van een omgevingsvergunning een onderzoeksplicht opleggen naar de effecten van de voorgenomen ingreep op de bomen. Een bomenonderzoek in relatie tot deze ingreep wordt een Bomen Effect Analyse genoemd. Er zullen hierdoor vaker beschermende maatregelen worden getroffen en er zal vaker worden gezocht naar een goede inpassing van beschermde bomen.
- Bij aanplant van bomen in de bomenstructuur zal de neiging bestaan om te investeren in extra kwaliteit. Het betreft immers bomen die waardevol zijn voor de gehele gemeente.
- De gemeente past in hoofdontsluitingswegen boomstructuren duurzame soorten toe voor het later bereiken van de eindfase. Het betreft soorten met een hoge levensverwachting, niet zijnde soorten als populier en wilg. In parken kunnen wel minder duurzame soorten worden toegepast vanwege landschappelijke uitstraling.
- Soorten die overlast geven voor hun directe omgeving worden niet aangeplant:
 - Wilgen en populieren die pluizen (vrouwelijke bomen).
 - Bomen die grote en veel vruchten en zaden laten vallen op de openbare weg (sierappels hazelnoten).
 - Bomen die druipen bij parkeerplaatsen (Hollandse linde).

In bijlage 3 en 4 is een complete lijst opgenomen met richtlijnen die gebruikt worden bij de (her)inrichting van de woonomgeving. Omdat planteisen per soort sterk kunnen verschillen worden alle beplantingsplannen getoetst door de boombeheerder. Deze kan zijn veto uitspreken over het al dan niet toepassen van een bepaalde boomsoort op een bepaalde plek.

4.2 Beheer

Beheer is gericht op het vitaal houden van het bomenbestand binnen de gemeente. Daarnaast kan beheer gericht zijn op het voorkomen of wegnemen van overlast en verkleinen kans op schade door de boom. Ondanks goede afspraken bij aanleg kan toch overlast ontstaan. Het maakt uit of bij overlast ook de veiligheid in het geding is. Deze paragraaf beschrijft overlast waarbij de veiligheid niet in het geding is.

Een vorm van overlast is hinder door schaduw, blad- en vruchtval, stuifmeel en honing- of roetdauw. Deze vormen van overlast zijn relatief: wat voor de één hinderlijk is, is voor een ander niet hinderlijk. Schaduw, blad en vruchtval, honing- of roetdauw (druipen) hoort nu eenmaal bij bomen en zijn tijdelijke verschijnselen. Onder deze categorie valt ook stuifmeel waar mensen allergisch voor kunnen zijn. Iedere boomsoort heeft zijn eigen specifieke bloeitijd, de meeste mensen zijn niet allergisch voor alle soorten, daardoor is de allergie beperkt tot enkele weken. De verspreiding van pollen komt van bomen van dichtbij en van ver, de verspreiding kan kilometers bedragen, omzagen van die ene boom verminderd niet de hoeveelheid pollen.

Kleine overlast als overhangende takken en dood hout in de boom, kunnen met snoeien worden verholpen. Het betreft echter nooit meer dan het innemen van 20% van de kroon.

Overlast kan zeer hinderlijk worden. Dit is het geval bij zware schaduw binnenshuis (overdag het licht aan) of eikenprocessierups. Bestrijding van de eikenprocessierups vindt plaats vanuit het oogpunt van de volksgezondheid.

Het maakt uit of de overlast wordt veroorzaakt door een beschermde boom of een niet beschermde boom:

- Beschermde boom (waardevolle boom of vallend binnen de groene kaart): behoud van de boom staat voorop, er wordt gekozen de overlast te bestrijden door uitlichten kroon of bestrijden processierups.
- Niet beschermde boom: de boom wordt op termijn vervangen voor een soort die geen overlast geeft.

4.3 Veiligheid en zorgplicht

Als de veiligheid in geding is kan er schade of letsel optreden. Onveilige situaties kunnen worden veroorzaakt door windschade, opdrukkende wortels of laaghangende takken en kan schade opleveren voor verkeer en gebouwen.

Elke boomeigenaar heeft een zorgplicht, ook de gemeente. De oorsprong van de zorgplicht voor bomen is te vinden in het Burgerlijk wetboek (BW art.6.162). De zorgplicht betekent dat de boomeigenaar moet voorkomen dat er schade optreedt die had kunnen worden voorzien. De kern van deze regel gaat om het woord voorzien: het risico op schade moet dus zichtbaar zijn. Een visuele inspectie met passende maatregelen naar aanleiding van deze inspectie kan aansprakelijkheid bij schade voorkomen. Aangetoond moet kunnen worden dat de gemeente de bomen inspecteert. Dit wordt gedaan door een (digitaal)logboek bij te houden.

De zorgplicht kan worden onderverdeeld in drie gradaties, afhankelijk van de situatie: algemene zorgplicht, verhoogde zorgplicht, onderzoeksplicht.

1. Algemene zorgplicht

Elke boomeigenaar dient zijn bomen te onderhouden en periodiek te inspecteren op zichtbare gebreken. De periodieke inspectie bestaat uit een visuele beoordeling van de boomveiligheid. De controles moeten systematisch van opzet zijn en worden uitgevoerd door daarvoor gecertificeerde mensen. De inspecties moeten worden vastgelegd in een logboek. De algemene zorgplicht is van toepassing op alle plaatsen waar bomen staan en waar ook mensen komen.

2. Verhoogde zorgplicht

Wanneer de locatie of toestand van een boom aanleiding geeft tot verhoogde gevaarstelling, is er sprake van verhoogde zorgplicht. Met gevaarstelling wordt bedoeld hoe groot de kans is dat de boom schade zal aanrichten. Een verhoogde zorgplicht betekent een verhoogde onderhoudsintensiteit en controlefrequentie.

3. Onderzoeksplicht

Soms kan een aanvullend onderzoek nodig zijn om de voorzienbaarheid van risico's vast te stellen. Gerichtte maatregelen zijn noodzakelijk wanneer er bij bomen sprake is van voorzienbare risico's op schade. Deze maatregelen moeten worden geregistreerd alsook de periode waarvoor deze maatregelen gelden.

Risico's wegnemen

De daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen is vervolgens een afweging tussen de kosten van de maatregelen en het belang van de boom. Bij het nemen van deze beslissing is de structuurkaart bomen van belang. Binnen de bomenstructuur wordt meer geïnvesteerd voor het behoud van de bomen. Er zal vaker de afweging worden gemaakt dat een nader onderzoek de moeite van het behoud van de bomen waard is. Buiten de bomenstructuur wordt geen nader onderzoek uitgevoerd als de kosten te hoog zijn. De boom wordt eerder gekapt en vervangen.

4.4 Bijdrageregeling

Het college van burgemeester en wethouders kan jaarlijks een bijdrage beschikbaar stellen aan het onderhoud van waardevolle bomen in particulier bezit. Hiertoe is in de bomenverordening een bijdrageregeling opgenomen. Hoe deze bijdrage wordt vormgegeven kan jaarlijks worden bepaald. De belangrijkste bijdrage die de gemeente kan leveren is het bieden van specialistische kennis. Dit kan in de vorm van het inspecteren van de bomen op veiligheid en onderhoudsbehoefte bijvoorbeeld eens in de drie of vijf jaar. Zo ontstaat voor zowel de gemeente als de eigenaar een overzicht van de onderhoudstoestand en conditie van de monumentale bomen. Dit vergt wel communicatie met de eigenaar.

Aan de hand van het inspectierapport kan de gemeente beoordelen of het wil bijdragen aan het in stand houden van de bomen. Hierbij kunnen meerdere afwegingen worden gemaakt:

- Is het benodigde onderhoud groter dan het normale onderhoud, bijvoorbeeld in het geval van het wegwerken van een onderhoudachterstand of het herstellen van een schade bij uitgebroken takken?
- Wil de gemeente de zekerheid van vakkundig personeel?
- Is er sprake van een geweigerde kapvergunning?

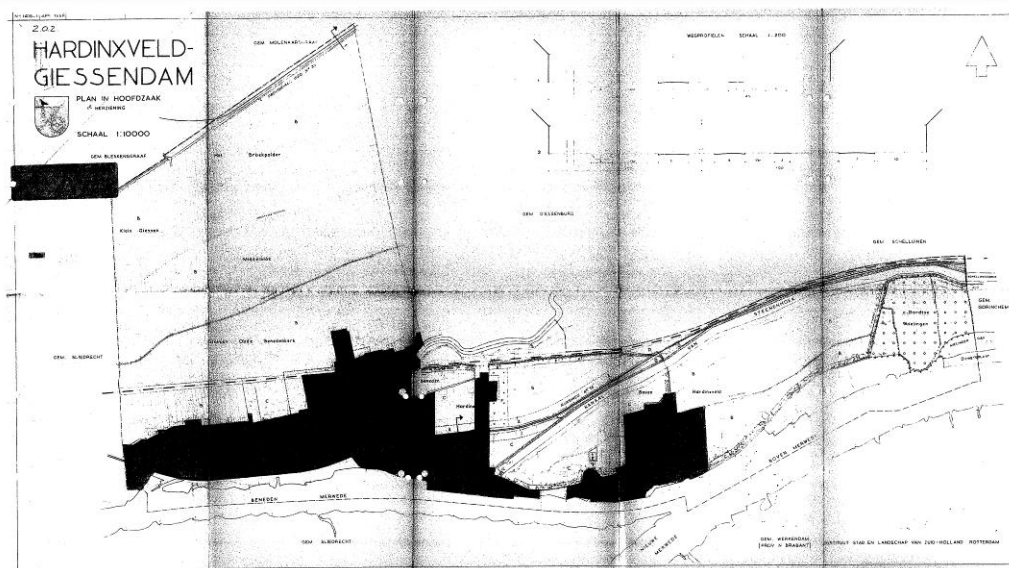
De gemeente kan een bijdrage verlenen in de kosten die noodzakelijk zijn voor het duurzaam in standhouden van beschermde bomen op particulier terrein. Elk jaar stelt de gemeente hiervoor een budget vast. Dit budget heeft hoofdzakelijk betrekking op advies van de gemeente aan de particulier over het onderhoud van de bomen.

4.5 Bebouwde komgrens inzake de Boswet

Ter bescherming van bomen buiten de bebouwde kom bestaat de Boswet. Deze wet verplicht tot herplant bij kap. Dit betekent dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor houtopstanden binnen de bebouwde komgrens Boswet middels de kapverordening en daarbij niet gebonden is aan de melding- en herplantplicht van de Boswet. Onder de Boswet vallen alle beplantingen van bomen die groter zijn dan tien are of, als het een rijbeplanting betreft, rijen van meer dan twintig bomen.

De huidige komgrens is van de gemeente Hardinxveld Giessendam is vastgesteld in 1977. Deze begrenzing heeft met het oog op de werkingssfeer van de bomenverordening actualisatie. De nieuwe begrenzing is aangegeven in bijlage 2 (structuurkaart bomen).

De bebouwde komgrens van de Boswet valt niet per definitie samen met de bebouwde komgrens volgens de wegenverkeerswet. De bebouwde komgrens volgens de Boswet moet door de gemeenteraad bij besluit worden vastgesteld en door Gedeputeerde Staten zijn goedgekeurd.

Afbeelding 4.1 Vigerende begrenzing bebouwde komgrens inzake Boswet d.d. 1977

5 Maatregelen en kosten

5.1 Communicatie

Voor een efficiënt en effectief bomenbeheer en bomenbeleid is een goede communicatie en afstemming van groot belang. Een intensieve interne communicatie is vooral van belang op het gebied van inrichtingsprojecten en civiele werkzaamheden.

Regelmatige en betrouwbare informatie aan burgers over het gemeentelijk bomenbeleid kan een positieve invloed hebben op de houding van burgers ten opzichte van bomen en groen. Hierbij valt te denken aan het jaarlijks plaatsen van berichten in lokale krant en website over boomplantacties, verspreiding boomziekten en inventarisatie van waardevolle bomen. Daarnaast is ook de communicatie naar burgers over vergunningverlening en gemeentelijke werkzaamheden erg belangrijk. Een helder kader voor de omgang met klachten over overlast van bomen draagt tevens bij aan begrip voor de standpunten van de gemeente. Dit beleidsplan zal dan ook gecommuniceerd moeten worden.

Bij onderstaande punten vinden er communicatiemomenten plaats:

Informatief:

1. Communicatie over gemeentelijk bomenbeleid
Gemeente informeert bewoners en belanghebbende in lokale krant en internet over implementeren van het nieuwe bomenbeleid en de nieuwe werkwijze voor afgifte van kapvergunningen. Gegevens dienen op internet opvraagbaar en beschikbaar te zijn.
2. Lijst waardevolle bomen
Bij het inventariseren en bepalen van waardevolle bomen, resultaten ter inzage geven en direct belanghebbenden hierover informeren.
3. Regulier bomennieuws
Het publiceren van algemene informatie over het bomenbestand in lokale krant en internet. Hierbij valt te denken aan ziekten bij bomen (eikenprocessierups), wetenswaardigheden en bijvoorbeeld de organisatie van de boomplantdag.
4. Voorlichting over werkzaamheden
Regelmatige voorlichting in lokale krant en internet over kap en plantwerkzaamheden en ziektebestrijding.

Inspraak:

5. Aanplant van nieuwe bomen
Zoveel als mogelijk de bewoners informeren bij aanplant nieuwe bomen door gemeente. De bewoners krijgen zoveel als mogelijk de mogelijkheid tot het geven van een reactie.

Procedure:

6. Kapvergunning
Bij het aanvragen van kapvergunning (conform WABO) dient een publicatie van de aanvraag en het besluit van het wel of niet verlenen van de kapvergunning in lokale krant geplaatst te worden.

Een op een met beheerder:

7. Overlast

Bij hinder en klachten over bomen vind er (telefonisch) communicatie plaats met de afdeling beheer van de gemeente. Voorkomen van overlast en onveilige situaties heeft prioriteit. Het omschrijven van een eenduidige afhandeling van klachten kan de gemeente helpen bij het eenduidig afwickelen hiervan.

Voor een duurzaam, veilig en gezond bomenbestand is voldoende goed opgeleid personeel nodig. Dit kunnen interne of externe mensen zijn. Van belang is dat de gemeente als regisseur voldoende kennis in huis houdt. Dit is eveneens noodzakelijk daar waar het de communicatie over bomen betreft.

5.2 Aanpassen Modelverordening

In bijlage 1 is een de Modelverordening opgenomen. Dit model moet worden aangepast aan de wensen van de gemeente. Hiertoe dienen een aantal wijzigingen en toevoegingen gedaan te worden. Op voorhand zijn een aantal aandachtspunten gegeven.

Toevoegen bij artikel 1

Punt h dunnen: Een dunning is een selectieve kap die wordt uitgevoerd om blijvende bomen meer ruimte te even. Bij een dunning laat de beheerder de bomen staan die het meest gewenst zijn, en hinderende naastgelegen bomen worden weggezaagd.

Toevoegen bij 3 lid 4: dunnen

Toevoegen bij artikel 4:

Bij een ontheffingsaanvraag moet worden onderbouwd met een situatieschets van de bestaande en de toekomstige situatie en recente foto's van de te kappen bomen (maximaal een jaar oud).

Toevoegen bij artikel 9 lid 2:

Bij bepalen van de hoogte van de financiële bijdrage dienen regels te worden opgesteld om willekeur te voorkomen, bijvoorbeeld:

Hoogte bedrag particulier, burger € 100,- per boom.

Hoogte bedrag overheidsorganisatie en commerciële projectontwikkelaar: monetaire waarde van de boom (methode NVTB).

Toevoegen bij artikel 13 Bescherming gemeentebomen:

Tevens van toepassing op monumentale bomen.

Artikel 14 Strafbepaling, lid 1: veranderen in:

Degene aan wie een voorschrift als bedoeld in artikel 8, artikel 9, artikel 13, eerste lid is gegeven, is gehouden dienovereenkomstig te houden.

Artikel 14 Strafbepaling, lid 2 veranderen in:

Hij die handelt in strijd met het bij of krachtens artikel 2, eerste lid, artikel 12, tweede lid, artikel 13 bepaalde dan wel een voorschrift onderscheidenlijk een verplichting als bedoeld in het eerste lid niet nakomt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 2 maanden of een geldboete van de tweede categorie. Tevens kan een rechterlijke uitspraak op grond van dit artikel openbaar gemaakt worden. Bij de strafmaatbepaling kan rekening worden gehouden met de boomwaarde.

Artikel 15 Toezicht veranderen in:

Met de opsporing van de in deze afdeling strafbaar gestelde feiten zijn behalve de ambtenaren, genoemd in artikel 141 van het Wetboek van strafvordering, belast de daartoe door Burgemeester en Wethouders aangewezen personen.

5.3 Uitvoering beleid en kosten

Het uitvoeren van het bomenbeleid heeft financiële gevolgen. Een goed bomenbeleid valt of staat met de beschikbaarheid van voldoende financiële middelen. Om het bomenbeleidsplan te implementeren en uit te voeren met de gemeente rekening houden met de volgende te verwachten kosten:

nr	Maatregel	Kosten	Uitvoering
1	Communicatie met eigenaren over waardevolle particuliere bomen.	Interne kosten	2012
2	Actualiseren lijst waardevolle bomen.	Interne kosten	Jaarlijks vanaf 2012
3	Uitvoeren van VTA's	€ 19.000,- per drie jaar	Jaarlijks vanaf 2012
	Vervolgacties naar aanleiding van VTA (nader onderzoek)	€ 7.000,- per drie jaar	Jaarlijks vanaf 2012
4	Opstellen bomenverordening, welke door procedure heen moet	Interne kosten	2012
5	Implementatie en communicatie van het nieuwe beleidsplan	Interne kosten	2012-2013
6	Bijdrageregeling voor het ondersteunen van particulieren bij het onderhouden van hun waardevolle bomen (maximaal 100 bomen)	€ 2.500,- per vier jaar	Jaarlijks vanaf 2012
7	Actualiseren komgrens inzake Boswet	Interne kosten	2012-2013

Tabel 5.1 Beleidsmaatregelen en kosten

De kosten voor het nieuwe bomenbeleid nemen toe. Hoofdzakelijk veroorzaakt door de wettelijk verplichte boomveiligheidscontrole.

In dit overzicht zijn de besparingen op de verminderde inzet door ambtenaren door gewijzigd kapbeleid niet meegenomen.

6 Vervolg en aanbevelingen

Nieuwe regels aanleg en beheer

Dit bomenbeleidsplan bevat beleidsregels voor het bepalen van te beschermen bomen en boomzones. Deze regels zijn uitgewerkt in richtlijnen die gelden bij nieuw aanleg en beheer van bomen: Inrichting van de buitenruimte en overlast en hinder (zie bijlage 4). Deze regels moeten worden geïmplementeerd in de organisatie.

Uitwerken model groene kaart

Dit beleid moet deels nog worden uitgewerkt. Voor het definitief opstellen van de groene kaart zijn nog een aantal maatregelen noodzakelijk:

- Inventariseren en vaststellen van individuele waardevolle bomen.
- Uitwerken van Structuurkaart bomen op gedetailleerd schaalniveau zodat de Groene Kaart raadpleegbaar is op perceel niveau en de discussie of een boom wel of niet binnen de Groene Kaart valt wordt vermeden.
- Op maat maken van het Model groene kaart.

Waardevolle bomen

Als de nieuwe bomenverordening eenmaal van kracht is, worden een aantal nieuwe procedures doorlopen:

- Bijhouden register beschermde bomen.
- Eens in de vier jaar vaststellen van de beschermde bomen.
- Jaarlijks vaststellen budget voor onderhoud beschermde bomen op particulier terrein.

Er is van uitgegaan dat minimaal jaarlijks € 1.000,- noodzakelijk voor het monitoren van bomen op particulier terrein. Deze controle wordt onderdeel van de boominspecties.

Het verdient aanbeveling de nieuwe bomenverordening na twee jaar te evalueren en aan te passen. Mocht de verordening in de praktijk niet het gewenste resultaat opleveren dan bestaat de mogelijkheid voor het bestuur de regels aan te passen.

Inspecties boomveiligheid

In het bomenbeleidsplan zijn de wettelijk verplichte boominspecties opgenomen. Het uitvoeren van deze wettelijke verplichting kost circa € 19.000,- per drie jaar.

Boomstructuurplan

Met dit bomenbeleidsplan is een bomenstructuur beschreven. Deze bomenstructuur is een ideale start om een begin te maken met een bomenstructuurplan. In een bomenstructuurplan wordt op architectonische en beplantings- en beheertechnische gronden, richting gegeven aan de ontwikkeling van de bomenstructuur om te komen tot een duurzame boombeplanting. Een boomstructuurplan is richtinggevend voor de boombeplanting bij de vele ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (bv een niet duurzame structuur vervangen door een duurzame). In zichzelf bevat een bomen structuurplan een speerpuntenlijst met kansen om de boomstructuur te verbeteren en een visie hoe om te gaan bij bezuinigingen en investeringen in het boombeheer.

Literatuur

Prooijen, G.J. van, 2008, *Stadsbomen Vademecum 3A Boomcontrole en onderzoek*, IPC Groene Ruimte, Arnhem

C.R.O.W. 2005, *Standaard RAW 2005*

Model bomenverordening 'Groene kaart' 2010, Stadswerk en Bomenstichting

Bijlage 1

Model bomenverordening Groene kaart 2010

Dit model zal nog moeten worden aangepast aan de wensen van de gemeente. Hiertoe dienen een aantal wijzigingen en toevoegingen gedaan te worden. Op voorhand zijn een aantal aandachtspunten gegeven. Deze wijzigingen zijn nog niet opgenomen in het model.

Toevoegen bij artikel 1

Punt h dunnen: Een dunning is een selectieve kap die wordt uitgevoerd om blijvende bomen meer ruimte te even. Bij een dunning laat de beheerder de bomen staan die het meest gewenst zijn, en hinderende naastgelegen bomen worden weggezaagd.

Toevoegen bij 3 lid 4: dunnen

Toevoegen bij artikel 4:

Bij een ontheffingsaanvraag moet worden onderbouwd met een situatieschets van de bestaande en de toekomstige situatie en recente foto's van de te kappen bomen (maximaal een jaar oud).

Toevoegen bij artikel 9 lid 2:

Bij bepalen van de hoogte van de financiële bijdrage dienen regels te worden opgesteld om willekeur te voorkomen, bijvoorbeeld:

Hoogte bedrag particulier, burger € 100,- per boom.

Hoogte bedrag overheidsorganisatie en commerciële projectontwikkelaar: monetaire waarde van de boom (methode NVTB).

Toevoegen bij artikel 13 Bescherming gemeentebomen:

Tevens van toepassing op monumentale bomen.

Artikel 14 Strafbepaling, lid 1: veranderen in:

Degene aan wie een voorschrift als bedoeld in artikel 8, artikel 9, artikel 13, eerste lid is gegeven, is gehouden dienovereenkomstig te houden.

Artikel 14 Strafbepaling, lid 2 veranderen in:

Hij die handelt in strijd met het bij of krachtens artikel 2, eerste lid, artikel 12, tweede lid, artikel 13 bepaalde dan wel een voorschrift onderscheidenlijk een verplichting als bedoeld in het eerste lid niet nakomt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 2 maanden of een geldboete van de tweede categorie. Tevens kan een rechterlijke uitspraak op grond van dit artikel openbaar gemaakt worden. Bij de strafmaatbepaling kan rekening worden gehouden met de boomwaarde.

Artikel 15 Toezicht veranderen in:

Met de opsporing van de in deze afdeling strafbaar gestelde feiten zijn behalve de ambtenaren, genoemd in artikel 141 van het Wetboek van strafvordering, belast de daartoe door Burgemeester en Wethouders aangewezen personen.

Model Bomenverordening 2010 'Groene Kaart'

ARTIKEL 1: Begripsomschrijvingen

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- a. boom: een houtig opgaand gewas zowel levend als afgestorven met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld. In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam.
- b. houtopstand: één of meer bomen of boomvormers, of andere houtachtige gewassen, mogelijk onderdeel uitmakend van een boomzone of boomstructuur.
- c. boomzone: begrensd gebied met houtopstanden die tezamen een functioneel geheel vormen.
- d. boomstructuur: lijnvormige beplanting van houtopstanden dat een functioneel geheel vormt.
- e. beschermde houtopstand: een houtopstand dat is vastgelegd op de Groene Kaart.
- f. Groene Kaart: topografische kaart met daarop aangegeven boomzones, boomstructuren en solitaire bomen of boomgroepen, met bijbehorend register.
- g. vellen: rooien; kappen; verplanten; het snoeien van meer dan 20 procent van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen; het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood, de ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.
- i. boomwaarde: de monetaire waarde van een boom zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen.
- j. Bomen Effect Analyse: een standaard beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een boom, op basis van landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.
- k. bevoegd gezag: bevoegd gezag als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

ARTIKEL 2: Groene Kaart

1. Burgemeester en wethouders hebben een Groene Kaart met beschermde houtopstand vastgesteld. De kaart met bijbehorend register wordt elke vier jaar herzien. De kaart en het bijbehorend register bevat een samenhangend geheel van de volgende houtopstanden:
 - boomzones;
 - boomstructuren;
 - bomen uit het landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting en lokale- en toekomstige monumentale bomen;
 - publieke houtopstanden.
2. De kaart bevat minimaal de volgende gegevens:
 - eenduidige, maatvastе inmeting van de beschermde houtopstand;
 - indeling naar categorieën beschermde houtopstand;
 - legenda met toelichting.
3. Het bijbehorend register van beschermde houtopstand bevat minimaal de volgende gegevens:
 - redengevende beschrijving;
 - soort boom of bomen;
 - standplaats;
 - kadastrale gegevens;
 - eigendomsgegevens;
 - foto's.
4. De eigenaar van een beschermde houtopstand is verplicht het bevoegd gezag onmiddellijk schriftelijk mededeling te doen van:

- a. het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van een beschermde houtopstand, anders dan door velling op grond van een verleende ontheffing.
 - b. de dreiging dat de beschermde houtopstand geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan.
5. Burgemeester en wethouders stellen een bijdrageregeling vast voor een tegemoetkoming in de kosten die noodzakelijk zijn voor het duurzaam in stand houden van een beschermde houtopstand in privaat eigendom.

ARTIKEL 3: Kapverbod

1. Het is verboden beschermde houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.
3. Het in het eerste lid bedoelde verbod behoudens ontheffing geldt eveneens voor:
 - a. houtopstand die is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van de artikelen 8 en 9 van deze verordening;
 - b. houtopstand die is aangelegd op grond van een overeenkomst met een publiekrechtelijk bestuursorgaan.
4. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt verder niet voor:
 - a. een beschermde houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektenwet of krachtens een aanschrijving van Burgemeester en wethouders, zulks onverminderd het bepaalde in de artikelen 9 en 10 van deze verordening;
 - b. het periodiek vellen van hakhout ter uitvoering van het reguliere onderhoud;
 - c. het periodiek knotten of kandelaberan als noodzakelijke beheermaatregel bij knobomen, gekandelaberde bomen of leibomen ter uitvoering van het reguliere onderhoud.

ARTIKEL 4: Aanvraag

1. De ontheffing moet schriftelijk en gemotiveerd worden aangevraagd, onder verwijzing naar de redengevende beschrijving van de beschermde houtopstand op de Groene Kaart, door of namens dan wel met toestemming van degene, die krachtens zakelijk recht of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid gerechtigd is over de beschermde houtopstand te beschikken, onder overlegging van een overzicht van de overige vergunningen, ontheffingen of toestemmingen die nodig zijn voor de realisatie van een project.

ARTIKEL 5: Criteria

1. Het bevoegd gezag kan de ontheffing om te vellen weigeren dan wel onder voorschriften verlenen.
2. Een ontheffing voor het vellen van een beschermde houtopstand kan, mits alternatieven voor behoud uitputtend zijn onderzocht, slechts bij uitzondering worden verleend indien:
 - a. een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang opweegt tegen duurzaam behoud van de beschermde houtopstand of;
 - b. naar boomdeskundige maatstaven instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade.

ARTIKEL 6: Intrekking of wijziging

De ontheffing of vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd:

- a. indien onjuiste of onvolledige gegevens ter verkrijging van ontheffing of vergunning zijn verstrekt;
- b. indien na het verlenen van ontheffing of vergunning, op grond van verandering van inzichten of omstandigheden opgetreden na verlening, wijziging of intrekking noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan ontheffing of vergunning is vereist;
- c. indien beperkingen die aan de ontheffing of vergunning zijn of worden vervuld;
- d. indien van de ontheffing of vergunning geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarin gestelde termijn of indien deze termijn ontbreekt, binnen een redelijke termijn.

ARTIKEL 7: Beperking geldigheidsduur

1. De ontheffing tot vellen als bedoeld in deze verordening vervalt indien daarvan niet binnen maximaal één jaar na het onherroepelijk zijn van de omgevingsvergunning gebruik is gemaakt, tenzij een langere termijn noodzakelijk is vanwege de voorzienbare langere uitvoeringstermijn van een project.
2. In het geval het een ontheffing voor het vellen van meer dan één beschermde boom betreft, is de omgevingsvergunning voor alle beschermde bomen slechts één jaar geldig, ook als in fasen geveld wordt of één of enkele beschermde bomen al geveld zijn, behoudens de in het eerste lid gestelde bevoegdheid tot het voorschrijven van een langere termijn.

ARTIKEL 8: Bijzondere voorschriften

1. Tot de aan de omgevingsvergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant.
2. Indien niet ter plaatse kan worden herplant, kan tot de aan een omgevingsvergunning tot vellen te verbinden voorschriften behoren het voorschrift dat een geldelijke bijdrage gestort dient te worden in het gemeentelijk herplantfonds.
3. In het voorschrift als bedoeld in het eerste lid wordt telkens bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet aangeslagen herplant moet worden vervangen.
4. De verplichtingen en voorschriften van dit artikel 8 kunnen gelden voor bomen kleiner dan de in artikel 1 van deze verordening genoemde minimummaat.
5. Tot aan de ontheffing tot vellen te verbinden voorschriften kan het voorschrift behoren dat pas tot vellen van de beschermde houtopstand op en bij bouw- en aanlegwerken of andere ruimtelijke herinrichting of reconstructie mag worden overgegaan indien andere ontheffingen, vergunningen, toestemmingen of ruimtelijke orderingsprocedures onherroepelijk geworden zijn en de feitelijke en financiële voortgang van de werken voldoende gewaarborgd is.
6. Tot aan de ontheffing te verbinden voorschriften kan het voorschrift behoren tot het opstellen en overleggen van een Bomen Effect Analyse in geval van bouw of aanleg van werken nabij te behouden bomen.

ARTIKEL 9: Herplant-/instandhoudingsplicht

1. Indien een beschermde houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is, zonder ontheffing van het bevoegd gezag is geveld, dan wel op andere wijze teniet is gegaan, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de beschermde houtopstand bevond dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn.
2. Indien niet ter plaatse kan worden herplant wordt een financiële bijdrage gestort in het gemeentelijk herplantfonds.
3. De verplichtingen en voorschriften van dit artikel 9 kunnen gelden voor bomen kleiner dan de in artikel 1 van deze verordening genoemde minimummaat.
4. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na herplant en op welke wijze niet aangeslagen herplant moet worden vervangen
5. Indien een beschermde houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is in het voortbestaan ernstig worden bedreigd, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de beschermde houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om:
 - a. overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen;

- b. een Bomen Effect Analyse op te stellen en aan te bieden aan het bevoegd gezag.

ARTIKEL 10: Schadevergoeding

Burgemeester en wethouders beslissen op een verzoek om schadevergoeding bij weigering van een ontheffing tot vellen op grond van artikel 17 van de Boswet.

ARTIKEL 11: Afstand van de erfgrenslijn

De afstand als bedoeld in artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek is vastgesteld op 0,5 meter voor bomen en op nihil voor heesters en heggen in privaat eigendom en op nihil voor bomen, heesters en heggen in eigendom van de gemeente.

ARTIKEL 12: Bestrijding van boomziekten

1. Indien zich op een terrein één of meer bomen bevinden die naar het oordeel van Burgemeester en wethouders gevaar opleveren van verspreiding van een boomziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders zoals insecten, is de rechthebbende, indien hij daartoe door Burgemeester en wethouders is aangeschreven, verplicht binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn:
 - a. de boom te vellen;
 - b. conform richtlijnen van de gemeente de geveld boom direct zodanig de behandelen dat verspreiding van de boomziekte wordt voorkomen.
2. Het is verboden zonder vergunning van Burgemeester en wethouders geveld bomen of delen daarvan voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren, indien het een boomsoort betreft die de desbetreffende boomziekte kan verspreiden.
3. Het niet voldoen aan de in het eerste lid bedoelde aanschrijving biedt een basis voor de toepassing van bestuursdwang, waarbij de noodzakelijke werkzaamheden, voor risico en voor rekening van aangeschrevene, door of namens de gemeente kunnen worden verricht.

ARTIKEL 13: Bescherming gemeentebomen

1. Het is verboden om bomen eigendom van de gemeente:
 - a. te beschadigen, te bekladden of te beplakken;
 - b. daaraan snoeiwerk te verrichten, behoudens door de gemeente opgedragen boomverzorgende taken.
2. Het is verboden zonder vergunning van Burgemeester of wethouders om één of meer voorwerpen in of aan een gemeentelijke boom aan te brengen of anderszins te bevestigen.

ARTIKEL 14: Strafbepaling

1. Degene aan wie een voorschrift als bedoeld in artikel 13, eerste lid is gegeven, is gehouden dienovereenkomstig te handelen.
2. Hij die handelt in strijd met het bij of krachtens artikel 13, tweede lid, artikel 14, eerste en tweede lid bepaalde wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie. Tevens kan een rechterlijke beoordeling op grond van dit artikel openbaar gemaakt worden. Bij de strafmaatbepaling kan rekening worden gehouden met de boomwaarde.

ARTIKEL 15: Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van Burgemeester en wethouders of burgemeester aangewezen personen.

ARTIKEL 16: Slotbepaling

1. Deze verordening kan worden aangehaald als: Bomenverordening 2010 'Groene Kaart'.
2. Zij treedt in werking met ingang van het tijdstip waarop artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking treedt. Op datzelfde tijdstip vervalt kap/bomenverordening

3. De vergunningsaanvragen die zijn ingediend voor het in lid 2 van dit artikel genoemd tijdstip van inwerkingtreding, vallen onder de verordening die van kracht was voor de inwerkingtreding van artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
4. Aanvragen om een vergunning of ontheffing die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld volgens het recht zoals dat gold vóór het tijdstip waarop artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking is getreden.

TOELICHTING ARTIKELSGEWIJS

Model Bomenverordening 2010 'Groene Kaart'

ARTIKEL 1: Begripsomschrijvingen

a. boom

Afbakening van het begrip boom is van belang in verband met het aangeven van de ondergrens van de bescherming. Het betreft zowel vitaal als afgestorven houtachtig gewas. Hiermee kan voorkomen worden dat een kwaadwillende boomeigenaar er voor zorgt dat een gezonde boom dood gaat of `bij vergissing` een gezonde boom kapt. Het kan tevens wenselijk zijn om dode bomen te bewaren vanwege hun ecologisch waardevolle functies of omdat er wettelijk beschermde diersoorten in nestelen.

Door de minimale doorsnede en de meerstammigheid kunnen zeer oude struiken ook juridisch beschermd zijn. Beeldbepalende heesters of klimplanten, alsook pasgeplante herdenkings- of toekomstbomen, die niet de minimale doorsnede hebben, kunnen aangewezen worden als beschermde houtopstand.

Het kernbegrip van deze verordening, waarop het kapverbod en de ontheffingsplicht van toepassing zijn. Door dit begrip consequent centraal te stellen wordt duidelijk dat de bescherming betrekking heeft op meer dan bomen alleen.

Boomvormers. Een boomvormer is een houtig, opgaand gewas met ontwikkeling van één of meer hoofdtakken. Een boomvormer kan uitgroeien tot een boom, een meerstammige boom of een boomachtige struik. In het alledaagse spraakgebruik heeft een boom één of slechts enkele stammen. In de natuur bestaat er echter een geleidelijke overgang: heester - struik - struikachtige boom - (meerstammige) boom.

Hakhout. Eén of meer bomen of boomvormers, die na te zijn geveld, opnieuw op de stronk uitlopen.

Houtwal. Lijnvormige bosaanplant hoofdzakelijk bestaande uit inheemse heesters, struiken en boomvormers.

(Lint)begroeiing. Vanwege de grote ecologische waarde van dergelijke begroeiingen (bijv. een meidoorn- of mispelhaag) is bescherming hiervan een noodzaak. Er staat "begroeiing" in plaats van beplanting om ook spontaan opgeslagen groen bescherming te bieden.

Bosplantsoen. Aanplant van jong bos, bestaande uit hoofdzakelijk heesters, struiken en boomvormers.

Struweel. Een begroeiing van hoofdzakelijk inheemse soorten heesters en struiken.

Heg. Een lintvormige aanplant van heesters of struiken, al dan niet in een vorm gesnoeid, met een minimale lengte van 3 meter.

Klimplant. Verhoutend, overblijvend gewas dat zich hecht aan een dragend element, zoals een wand of muur. Bedoeld zijn beeldbepalende verticale begroeiingen van één of meer klimplanten van meer dan twee verdiepingen hoog.

c. boomzone

Een begrensd gebied van houtopstanden met een specifieke waarde of kwaliteit, dat een samenhangend geheel vormt. Bijvoorbeeld een landschap, streek, stadsdeel, wijk, plantsoen, begraafplaats, park of buitenplaats.

d. boomstructuur

Een verzameling houtopstanden die samen een -al dan niet onderbroken- lijn of andere verbindingsstructuur vormen door het gebied. Bijvoorbeeld laanbomen, lintbegroeiingen, houtwallen, oeverbeplanting, wegbeplanting of dijkbeplanting.

e. beschermde houtopstand

Een houtopstand is beschermd indien deze is aangewezen en vastgelegd op de Groene Kaart en de kenmerken zijn beschreven in het bijbehorend register.

f. Groene Kaart

Er is bewust gekozen voor een topografische kaart en niet alleen voor een register van beschermde houtopstanden. Een kaart zorgt voor een coherent geheel (groene verbindingen vallen eerder op). De Groene kaart met het bijbehorend register zorgt voor meer structuurbescherming en ook voor betere randvoorwaarden voor ruimtelijke (groene) inrichting dan alleen een lijst met beschermde houtopstanden. Een Groene Kaart sluit bovendien goed aan bij de systematiek van andere ruimtelijke instrumenten en daardoor is integraal omgevingsbeleid eenvoudiger te realiseren.

g. vellen

Elke wijze van het te gronde richten van een houtopstand ongeacht of dit gedeeltelijk is, bijvoorbeeld bij kappen, of volledig, zoals bij rooien (inclusief stobbe verwijderen). Ook ingrepen die een ingrijpende wijziging betekenen, zoals kandelaberen of het snoeien van meer dan 20 procent van het kroonvolume, vallen onder vellen. Dit om het ernstig beschadigen of ontsieren van een boomkroon tegen te kunnen gaan. Het instandhouden door periodieke snoei van de door kandelaberen of knotten ontstane kroonvorm is niet ontheffingplichtig. De eerste keer kandelaberen of knotten is wel ontheffingplichtig. Het verwijderen van hoofdwortels, waarvan kan worden aangenomen dat daardoor de houtopstand ernstige schade oploopt, valt eveneens onder het begrip vellen. Door de verordening ook van toepassing te laten zijn op het ernstig beschadigen of ontsieren van samengestelde verschijningsvormen, worden grootschalige ingrepen in houtopstand eveneens ontheffingplichtig.

Het begrip dunning -velling ter bevordering van het voortbestaan van de houtopstand- is weggelaten, om te voorkomen dat onder het mom van een ontheffingsvrije dunning veel meer wordt weggehaald dan de gemeente bij een normale ontheffingsaanvraag zou goedkeuren.

h. boomwaarde

De richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen en houtige gewassen (NVTB, Postbus 683, 7300 AK Apeldoorn, tel. 055-5999449) voor de monetaire boomwaarde worden jaarlijks vastgesteld aan de hand van de prijsindexcijfers van het CBS, marktprijsgemiddelden en andere kengetallen. De richtlijnen gelden als de meest deskundige methodiek voor de wijze van vaststellen van de geldwaarde van bomen en worden in de rechtspraak erkend. Het spreekt overigens voor zich dat bomen ook vele andere waarden dan monetaire waarde kunnen vertegenwoordigen.

i. Bomen Effect Analyse

Waardevolle houtopstanden worden regelmatig (ernstig) beschadigd of vernietigd door bouw en aanleg van huizen, wegen, rioleringen of kabels en leidingen. Vaak gebeurt dit ongewenst en onbedoeld, omdat er te laat is gekeken naar de gevolgen voor de bomen, waardoor ze niet ingepast of (onherstelbaar) beschadigd raken. De Bomen Effect Analyse (BEA) is de landelijke richtlijn van de Bomenstichting voor een nauwgezette en onafhankelijke beoordeling, voorafgaand aan de voorgenomen bouw of aanleg. Deze standaardisering waarborgt de boomtechnische kwaliteit en garandeert een goede beoordeling van alle effecten en mogelijke alternatieven. Een BEA dient uitgevoerd te worden door een deskundig boomverzorger of boomtechnisch adviseur. De resultaten van deze beoordeling kunnen vervolgens worden meegenomen in de besluitvorming rond bouw of aanleg.

j. bevoegd gezag

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geeft de term “bevoegd gezag” weer. Nu de aanvraag tot vergunning of ontheffing tot het vellen van houtopstanden voortaan een aanvraag tot een omgevingsvergunning is, dient de term “bevoegd gezag” gehanteerd te worden i.p.v. Burgemeester en wethouder.

De Wabo schrijft voor dat de omgevingsvergunning wordt verleend door één bevoegd gezag en dat één procedure wordt doorlopen met één procedure van rechtsbescherming mogelijkterwijls in twee instanties. Niet altijd is het bevoegd gezag, om te oordelen over een omgevingsvergunningaanvraag, het college van Burgemeester en wethouders. Het kan voorkomen dat het College van gedeputeerde staten het bevoegd gezag is of de minister. De verantwoordelijkheid voor het besluit en de handhaving op grond van de verordening ligt bij hetzelfde bevoegd gezag. Ook wijziging of intrekking van de omgevingsvergunning ligt dan bij datzelfde bevoegd gezag.

ARTIKEL 2: Groene Kaart Monumentale bomen.

Dit betreffen bomen van landelijke importantie die zijn vastgelegd in het landelijk Register van Monumentale Bomen, dat wordt beheerd door de Bomenstichting en bomen die van lokale importantie zijn of bomen die de mogelijkheid krijgen om uit te groeien tot monumentale bomen (toekomstbomen).

Alle houtopstanden in eigendom van de gemeente of andere publiekrechtelijke instanties (bv. Waterschap, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, provincie) vallen onder het kapverbod.

Op de Groene kaart is in één oogopslag duidelijk welke boomzones, boomstructuren en solitaire bomen of boomgroepen beschermd zijn en wat hun beschermingsniveau is. Bijvoorbeeld standaard-, standaardplus- en hoogste niveau.

De redengevende beschrijving is een zorgvuldige motivering van de reden(en) waarom de desbetreffende houtopstand is aangewezen als een beschermde houtopstand. Een nauwgezette omschrijving voorkomt niet alleen juridische complicaties, maar creëert tevens draagvlak voor het duurzaam instandhouden van deze houtopstanden. De beschrijving geeft meer inzicht en duidelijkheid omtrent de natuur-, milieu-, cultuurhistorische- en andere waarden en eventuele bijzondere functies van de houtopstand. Daarnaast is de redengevende beschrijving een toetsingskader voor een aanvraag tot ontheffing van het kapverbod, waardoor een besluit beter gemotiveerd en afgewogen kan worden.

ARTIKEL 3: Kapverbod

Er is bewust gekozen voor een ontheffingenstelsel in plaats van een vergunningenstelsel om aan te geven dat in beginsel een ontheffing slechts bij hoge uitzondering wordt verleend. Ook bij interpretatieverschillen, bij gerede twijfel of bij tegenstrijdige deskundigenadviezen en vergelijkbare randgevallen geldt dat de ontheffing niet wordt verleend. Een ontheffing is dus een uitdrukking van een juridisch voorzorgsbeginsel. Dit in tegenstelling tot een vergunning die bij twijfelgevallen in beginsel wel verleend wordt.

Er wordt voor het kapverbod geen onderscheid gemaakt tussen vitale en afgestorven houtopstand. Hiermee kan voorkomen worden dat een kwaadwillende boomeigenaar er voor zorgt dat een gezonde boom dood gaat of ‘bij vergissing’ een gezonde boom kapt. Het kan tevens wenselijk zijn om dode bomen te bewaren vanwege hun ecologisch waardevolle functies of omdat er wettelijk beschermde diersoorten in nestelen.

De bevoegdheid tot het instellen van een verbod tot vellen bij gemeentelijke verordening wordt in artikel 15 van de Boswet beperkt. Deze beperking heeft inhoudelijk betrekking op de in artikel 15 lid 2 Boswet genoemde houtopstand:

- a. populieren of wilgen als wegbeplantingen of éénrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, tenzij deze zijn geknot;
- b. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;

- c. fijnsparren of andere coniferen, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- d. kweekgoed;
- e. houtopstand, die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die:
 - ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;
 - ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen.

De zinsnede "die aantoonbaar op bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd" bedoelt de alle hiervoor genoemde uitzonderingen conform de Memorie van Toelichting op de Boswet te beperken tot bomen met een aantoonbare economisch doel en te onderscheiden van sierbomen. Bij vrucht- of fruitbomen, zijn sierbomen die vruchten dragen dus wel kaponthefplichtig. Onder het kapverbod valt het houden en de economische exploitatie van (vrucht)bomen niet.

ARTIKEL 4: Aanvraag

Aanvragers kunnen slechts zijn: eigenaren van of zakelijk gerechtigden tot een houtopstand. Zakelijk gerechtigden zijn in beginsel degenen die een notariële akte kunnen overleggen inzake een recht van erfpacht, pacht, opstal, erfdienstbaarheid, vruchtgebruik of pootrecht betreffende de houtopstand.

Huurders hebben een persoonlijk en geen zakelijk recht. Zij moeten dus de schriftelijke toestemming voor kapaanvraag van de verhuurder, die eigenaar van de houtopstand is, overleggen. De eigenaar van een houtopstand kan bij (huur)overeenkomst of bij machtiging zijn huurders het recht tot omgevingsvergunningaanvraag verlenen. Na ontbinding van de huurovereenkomst is de omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand die altijd zaaksgebonden is, nog van toepassing op het project. Voorschriften van de omgevingsvergunning dienen dan door de eigenaar van het perceel nagekomen te worden.

De indieningsvereisten voor een omgevingsvergunning zijn in de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) verplicht voorgeschreven. Buiten deze verplichte indieningsvereisten zijn in artikel 7 van deze verordening aanvullende indieningsvereisten gesteld. De indieningsvereisten tezamen maken dat alle informatie aanwezig is om een goede inschatting te maken ten aanzien van de omgevingsvergunningverlening.

Algemene indieningsvereisten staan in artikel 1.3 Mor:

Artikel 1.3 Indieningsvereisten bij iedere aanvraag (omgevingsvergunning red)

1. In de aanvraag vermeldt de aanvrager;
 - a. de naam, het adres en de woonplaats van de aanvrager, alsmede het elektronische adres van de aanvrager, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
 - b. het adres, de kadastrale aanduiding dan wel de ligging van het project;
 - c. een omschrijving van de aard en de omvang van het project;
 - d. een omschrijving van de aard en omvang van de gevolgen van het project voor de fysieke leefomgeving, voor zover die gevolgen relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag;
 - e. indien de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: zijn naam, adres en woonplaats, alsmede het elektronisch adres van gemachtigde, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
 - f. indien het project wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam, adres en woonplaats.
2. De aanvrager voorziet de aanvraag van een aanduiding van de locatie van de aangevraagde activiteit of activiteiten. deze aanduiding geschiedt met behulp van een situatietekening, kaart, foto's of andere geschikte middelen.
3. De aanvrager doet bij de aanvraag een gespecificeerde opgave van de kosten van de te verrichten werkzaamheden.

De omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden is in artikel 2.2 eerste lid onder g. van de Wabo aangewezen. Tezamen met een mogelijke vergunning, ontheffing of vrijstelling op grond van de Flora- en faunawet of de natuurbeschermingswet- die kunnen aanhaken bij de omgevingsvergunning vellen- wordt één omgevingsvergunning verleend.

Hoofdstuk 7 Mor vermeldt bijzondere indieningsvereisten die van belang zijn bij een aanvraag omgevingsvergunning tot het vellen van een houtopstand.

Artikel 7.3 Mor luidt als volgt:

1. In of bij de aanvraag om een vergunning met betrekking tot het vellen van houtopstand, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g. van de wet (Wabo), identificeert de aanvrager op de aanduiding als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van deze regeling (Mor), iedere houtopstand waarop de aanvraag betrekking heeft met een nummer.

2. In of bij de aanvraag als bedoeld in het eerste lid, vermeldt de aanvrager per genummerde houtopstand:

- a. de soort houtopstand;
- b. de locatie van de houtopstand op het voor-, zij- dan wel achtererf;
- c. de diameter in centimeters, gemeten op 1,30 meter vanaf het maaiveld;
- d. de mogelijkheid tot herbepplanten, alsmede het eventuele voornemen om op een daarbij te vermelden locatie tot herbepplanten van een daarbij te vermelden aantal soorten over te gaan.

ARTIKEL 5: Criteria

Indien bouw of aanleg ter plaatse van de beschermde houtopstand de reden tot de ontheffingaanvraag is, moet allereerst duidelijk zijn dat met de realisatie van bouw of aanleg een groot algemeen maatschappelijk belang gemoeid is. Individuele particuliere belangen of kleine maatschappelijke belangen kunnen dus niet tot velling van een beschermde houtopstand leiden. Vervolgens moeten voorafgaand aan een eventuele ontheffing de alternatieven voor (her)inrichting of aanpassing van de plannen voldoende onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Indien gevaarstelling (voorkomen van letsel of schade) reden tot de ontheffingsaanvraag is, moeten voorafgaand aan een eventuele ontheffing de (boomverzorgings) alternatieven voor kap voldoende onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

De Burgemeester kan toestemming bovendien toestemming geven tot direct vellen (noodkap), indien sprake is van acuut gevaar of vergelijkbaar spoedeisend belang van openbare orde of veiligheid, op grond van de artikelen 173 en 175 van de Gemeentewet.

ARTIKEL 6: Intrekking of wijziging

In dit artikel zijn de gronden aangegeven voor intrekking, wijziging van de vergunning die gelden voor vergunning van deze verordening (art. 2.31 lid 2 Wabo). De intrekking van de omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand- indien sprake van sanctie- is geregeld in hoofdstuk 5 Wabo. Het gezag dat bevoegd is een omgevingsvergunning te verlenen kan deze dan geheel of gedeeltelijk intrekken indien:

- de omgevingsvergunning is verleend op grond van onjuiste of onvolledige opgave;
- niet overeenkomstig de omgevingsvergunning is of wordt gehandeld;
- de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften of beperkingen niet zijn of worden nageleefd;
- de houder van de omgevingsvergunning leeft de voor hem geldende regels niet na (art. 5.19 lid 1 Wabo).

Tevens is het mogelijk op grond van artikel 2.33, eerste lid onder e Wabo de vergunning die van rechtswege is verleend in te trekken indien deze betrekking heeft op een activiteit die ontoelaatbaar ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft of dreigt te hebben en het opleggen van voorschriften daar geen oplossing voor biedt(art. 2.31, eerste lid, aanhef en onder c, Wabo).

Bij wijziging of intrekking van de omgevingsvergunning dient wederom de reguliere of- indien voorgeschreven- de uitgebreide procedure te worden gevolgd.

ARTIKEL 7: Beperking geldigheidsduur

Dit artikel blijkt nodig te zijn om misbruik van (zeer) oude kaponthefingen tegen te gaan.

ARTIKEL 8: Bijzondere vergunningsvoorschriften

De voorschriften moeten concreet en precies worden uitgewerkt, bijvoorbeeld naar locatie, boomsoort of grootte. Uit de rechtspraak naar aanleiding van de herplantplicht blijkt dat beleidsmatige uitwerking van aard en omvang van de herplantplicht noodzakelijk is. De omgevingsvergunning heeft een zaaksgebonden karakter (art. 2.25 Wabo). Om die reden is de vergunninghouder niet degene aan wie de vergunning is verleend, maar degene die verantwoordelijk is voor uitvoering. De naleving van de voorschriften m.b.t. herplant, valt daarom tevens onder zijn verantwoording. Wanneer de vergunning gelding krijgt voor een ander dan de aanvrager of houder van de vergunning moet tenminste een maand tevoren dit aan het bevoegd gezag worden mee gedeeld. Zie hiervoor het Besluit omgevingsrecht artikel 4.8 (Bor). Dit onder vermelding van:

- a. naam en adres vergunninghouder- aanvrager
- b. de omgevingsvergunning of omgevingsvergunningen krachtens welke de activiteiten worden verricht;
- c. de naam, het adres en het telefoonnummer van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
- d. de contactpersoon van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden; het beoogde tijdstip dat de omgevingsvergunning zal gaan gelden voor de onder c bedoelde persoon.

ARTIKEL 9: Herplant-/instandhoudingsplicht

Herplantvoorschriften zijn concreet en eenduidig en mogen zeer gedetailleerd soort, locatie en plantwijze voorschrijven mits dit in het gangbare beleid past. De wijze waarop de zelfstandige herplant- en instandhoudingsplicht wordt uitgevoerd, gebeurt op beleidsmatige wijze. De uitwerking kan deel uitmaken van een breder opgezet handhavingsbeleid. Factoren die daarbij een rol spelen, zijn de ernst van de overtreding, de mate van (on)verantwoordelijkheid die aan de overtreder kan worden toegekend en de feitelijke mogelijkheden tot uitvoering van een herplant.

Artikel 5:18 Wabo biedt de mogelijkheid- indien sprake is van een herstel,- of instandhoudingsstraf van het verbod- onder oplegging van last onder bestuursdwang of dwangsom, bij het besluit tot herplantverplichting tevens te bepalen dat de uitvoering van het besluit tevens geldt voor de rechtsopvolger.

ARTIKEL 10: Schadevergoeding

De Boswet schrijft voor dat een gemeentelijke verordening dit artikel moet bevatten.

ARTIKEL 11: Afstand van de erf grenslijn

De leden één en twee van artikel 42 Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek geeft het bekende verwijderingsrecht voor bomen binnen twee meter en heesters en hagen binnen een halve meter van de erf grenslijn. Maar in artikel 5:42 lid 2 is in afwijking van het oude B.W. toegevoegd: "tenzij ingevolge een verordening of een plaatselijke gewoonte een kleinere afstand is toegelaten". Daarom is in deze modelverordening dit artikel toegevoegd dat de erf grensafstand aanzienlijk verkleind. Met "nihil" voor heggen en heesters is bedoeld deze natuurlijke wijze van erfbegrenzing te beschermen en tot de normale standaard te maken. Vele bomen en heesters zullen door deze afstandverkleining beter beschermd, misschien wel gespaard worden. De juridische grondslag voor het ontstaan van burenruzies is hiermee enigszins verminderd.

ARTIKEL 12: Bestrijding van boomziekten

Dit artikel is bedoeld om besmettelijke boomziekten zoals de iepziekte adequaat te kunnen bestrijden. Belangrijk is dat verspreiding van potentieel broedhout en de besmetting wordt voorkomen. In het derde lid is een bijzondere bestuursdwang bevoegdheid in aanvulling op de

algemene gemeentelijke bestuursdwang bevoegdheid opgenomen, vanwege de ernst van de zaak en noodzaak snel te kunnen handelen met name voor een afdeling "Groen".

ARTIKEL 14: Strafbepaling

De Wabo verbiedt in artikel 2.3 het handelen in strijd met een voorschrift uit een omgevingsvergunning. Door artikel 5.4 Invoeringswet Wabo is het handelen zonder omgevingsvergunning of het handelen in strijd met een omgevingsvergunning strafbaar gesteld in de Wet economische delicten. Om die reden zijn de strafbepalingen van artikel 15 van deze verordening niet van toepassing op dergelijk handelen.

Overtreding van artikel 5 lid 1, van deze verordening en overtreding van voorschriften op grond van artikel 9 van deze verordening, heeft als strafmaat een hechtenis van maximaal 6 maanden, taakstraf en/of een geldboete tot maximaal €18.500 (artikel 6 Wed). De boomwaarde kan verhogend op de geldboete werken. Indien de boomwaarde hoger is dan een vierde gedeelte van € 18.500, kan een geldboete worden opgelegd van maximaal € 74.000.

De op grond van artikel 14 van deze verordening ingestelde strafvervolgning laat onverlet de mogelijkheid van het instellen door Burgemeester en wethouders van een privaatrechtelijke vordering tot schadevergoeding wegens schade aan bomen of houtopstand.

ARTIKEL 15: Toezichthouders

Ter toezicht op de naleving en het toezicht op de uitvoering en handhaving van het verbod een houtopstand te vellen of te doen vellen zonder omgevingsvergunning (art. 5.13 Wabo), zijn de aangewezen toezichthouders bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner. Wel dienen toezichthouders daarbij in het bezit te zijn van een machtiging, met toestemming tot betreding, van Burgemeester en wethouders.

APPENDIX: BIJDRAGEREGELING BESCHERMDE HOUTOPSTAND

ARTIKEL 1: Bijdrageregeling beschermde houtopstand

1. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verlenen in de kosten van maatregelen, die noodzakelijk zijn voor het duurzaam in standhouden van een beschermde boom of -bomen.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage, als bedoeld in het eerste lid, verlenen voor een bepaalde beschermde boom, indien zij een ontheffing tot vellen voor deze boom geweigerd hebben.
3. Onder duurzame maatregelen, als bedoeld in het eerste lid, zijn in elk geval begrepen:
 - het onderzoek naar de kwaliteit van de beschermde houtopstand en de groeiplaats;
 - structurele groeiplaatsverbetering;
 - bescherming van de groeiplaats;
 - kroonsnoei (herstel en stabilisatiesnoei);
 - kroonverankering;
 - herinrichting omgeving ter versterking van het streefbeeld;
4. De bijdrage kan worden verleend aan:
 - a. de eigenaar van de grond waarop zich de beschermde boom bevindt.
 - b. een natuurlijk of rechtspersoon die krachtens een persoonlijk of zakelijk recht het feitelijke gebruik heeft van de grond waarop zich de beschermde boom bevindt.
5. Burgemeester en wethouders kunnen, naast het in het eerste en tweede lid van dit artikel bepaalde, diensten verlenen voor het onderhoud en de instandhouding van een beschermde boom. Desgewenst kunnen zij hiervoor een schriftelijke, meerjarige overeenkomst sluiten.

ARTIKEL 2: Procedure bijdrageregeling beschermde houtopstand

1. Een aanvraag om een bijdrage of dienstverlening als bedoeld in het eerste lid, respectievelijk vijfde lid van artikel 1 moet schriftelijk worden ingediend bij Burgemeester en wethouders.
2. De aanvraag dient ondertekend te zijn door zowel de eigenaar als de gebruiker van de grond waarop zich de beschermde boom bevindt.
3. De bijdrage wordt slechts verleend indien een begroting van de kosten, opgesteld door een deskundig boomverzorger dan wel door de gemeente, wordt bijgevoegd en vooraf door Burgemeester en wethouders is goedgekeurd.
4. Burgemeester en wethouders kunnen nadere voorwaarden stellen aan vorm en inhoud van de aanvraag en de aanvraagprocedure.

ARTIKEL 4: Hoogte van de bijdrage

1. Burgemeester en wethouders stellen jaarlijks de bijdragen vast voor de in artikel 1 bedoelde maatregelen. Zij kunnen een maximumbijdrage vaststellen voor de maatregelen ter verrichten aan één beschermde boom, één beschermde boomstructuur of één beschermde boomzone.
2. De bijdrage wordt alleen toegekend voor de kosten, die vooraf door Burgemeester en wethouders zijn goedgekeurd.
3. De bijdrage wordt verleend onder de voorwaarden dat:
 - a. de maatregelen worden uitgevoerd door een deskundig boomverzorger.
 - b. de maatregelen binnen 1 jaar na toekenning worden uitgevoerd.
 - c. de boom in alle opzichten behoorlijk in stand wordt gehouden en zich kan ontwikkelen.
4. Aan het verlenen van de bijdrage kunnen door de Burgemeester en wethouders nadere voorwaarden worden gesteld.

ARTIKEL 5: Uitbetaling bijdrage

De bijdrage wordt uitbetaald indien:

- a. Burgemeester en wethouders is gebleken dat de maatregelen naar behoren zijn getroffen.
- b. Binnen 15 maanden na toekenning van de bijdrage de rekening van de boomverzorger is overgelegd.

ARTIKEL 6: Het vervallen van de bijdrage

1. De toekenning van de bijdrage vervalt, zodra:
 - a. degene aan wie de bijdrage is toegekend ophoudt eigenaar te zijn of anderszins onbevoegd wordt over de beschermde houtopstand te beschikken.
 - b. de beschermde houtopstand teniet is gegaan.
 - c. niet wordt voldaan aan de bepalingen van deze bijdrageregeling.
 - d. niet wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld bij toekenning van de bijdrage.
 - e. de eigenaar een privaatrechtelijke rechtspersoon is, die ontbonden wordt.
2. Ingeval de eigendom van de beschermde houtopstand gedeeltelijk overgaat of gedeeltelijk teniet gaat, bepalen Burgemeester en wethouders of en in hoeverre voor het overblijvende deel van de beschermde houtopstand verdere verlening van de bijdrage plaatsvindt.

Bijlage 2

Structuurkaart Bomen

LEGENDA

CULTUURHISTORISCHE WAARDEN

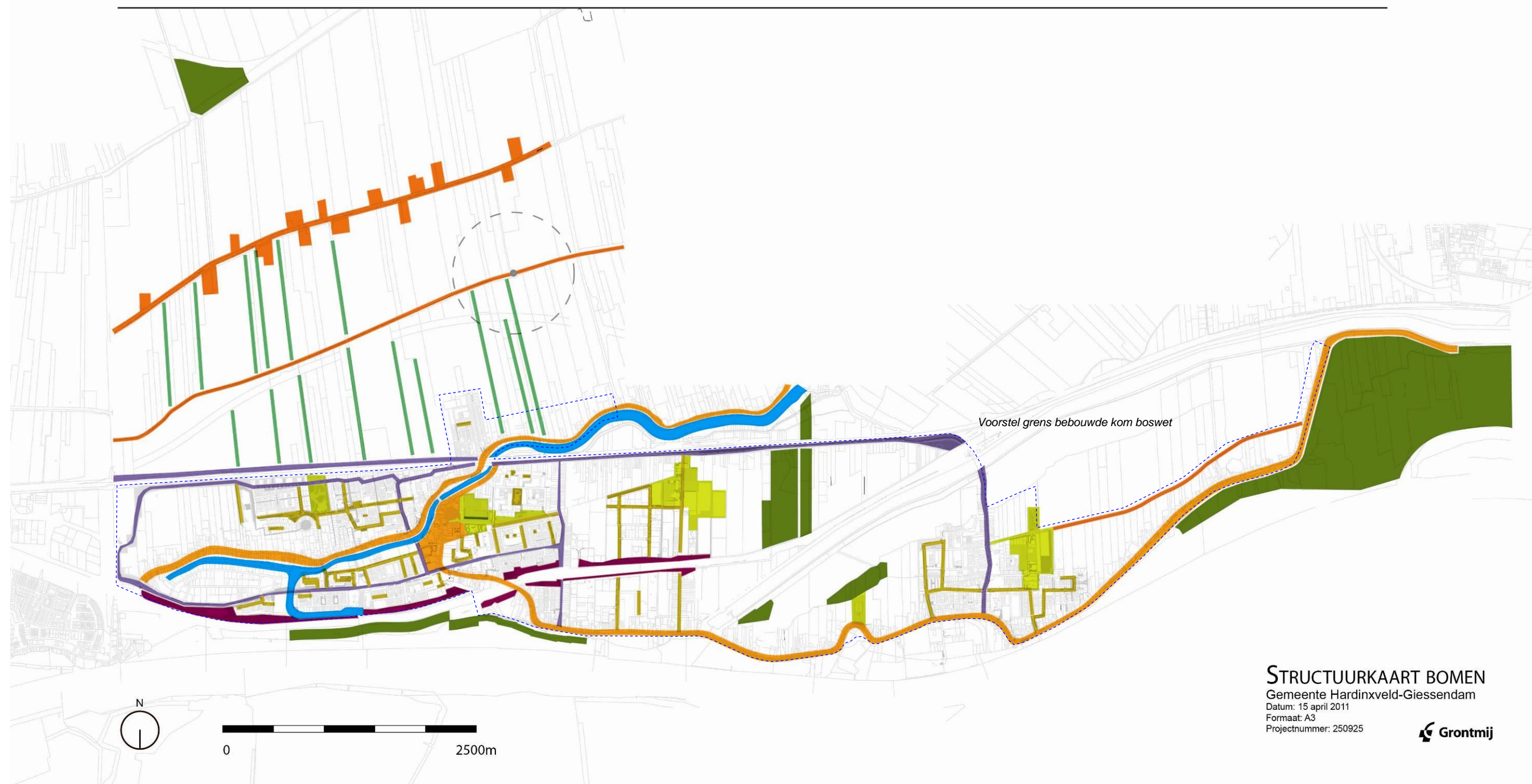
- DE GIESSEN
- BEBOUWINGSLINTEN EN CENTRUM
- TIENDWEGEN EN BOERDERIJLINTEN
- MOLENBIOTOOP

WAARDEVOL VOOR NATUUR EN MILIEU

- BURFFERZONE A15
- NATUURGEBIEDEN

ARCHITECTONISCHE EN RUIMTELIJK WAARDEVOLLE STRUCTUREN

- HOOFDONTSLUITING EN SPOORWEG
- PARKEN, BEGRAAFPLAATSEN EN SPORTPARKEN
- LANDSCHAPPELIJKE BEPLANTING (INDICATIEF)
- WIJKGROEN

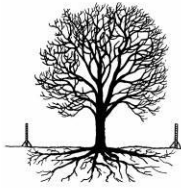

STRUCTUURKAART BOMEN
 Gemeente Hardinxveld-Giessendam
 Datum: 15 april 2011
 Formaat: A3
 Projectnummer: 250925

Bijlage 3

Tien voorschriften

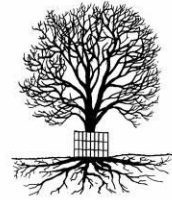
Tien voorschriften voor bouw of aanleg bij bomen

1. Bescherm de stam en de wortels

Plaats voor de aanvang van de werkzaamheden vaste bouwhekken rond de boom, tenminste ter grootte van de kroonprojectie.

Bescherm bij beperkte werkruimte in ieder geval de boomspegel.

2. Plaats geen bouwmaterialen en geen bouwkeet onder de boom

Voertuigen of bouwketen mogen nooit (tijdelijk) op het wortelpakket geplaatst worden. De opslag van bouwmaterialen is in deze zone eveneens verboden. Dit leidt namelijk tot beschadiging van de wortels en het verdicht de bodem, wat het afsterven van wortels tot gevolg heeft.

3. Houdt bouwverkeer buiten de kroonprojectie

Met bouwmachines uit de buurt van de bomen blijven. Wanneer het onvermijdelijk is dat over de boomwortels gereden moet worden: plaats rijplaten.

4. Verstoor de bovengrond niet

Handhaaf de bestaande maaiveldhoogte. Binnen de kroonprojectie niets ontgraven. Ophoging alleen onder de strikte voorwaarde van voldoende beluchting van de wortels.

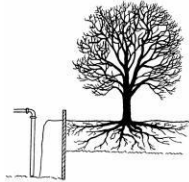
5. Voorkom beschadiging van de wortels

Graaf nooit machinaal binnen de kroonprojectie, maar werk zoveel mogelijk handmatig. Hak nooit wortels door van meer dan vijf centimeter dik.

6. Leg kabels en leidingen zorgvuldig aan

Leg kabels en leidingen niet dichterbij dan twee meter langs bomen. Pas zo mogelijk sleufloze technieken toe, dat wil zeggen: gestuurd boren onder het wortelpakket door in plaats van een sleuf graven. Maak gebruik van kabelgoten en mantelbuizen.

7. Houdt de grondwaterstand gelijk

Verhoging van de grondwaterstand leidt tot wortelsterfte vanwege een zuurstoftekort. Zorg bij stijging van het grondwaterniveau voor een damwand buiten de kroonprojectie of

pomp het water weg. Let bij grondwaterverlaging op uitdroging. Bij noodzakelijke bronbemaling altijd damwanden plaatsen.

8. Houdt schadelijke stoffen uit de buurt van bomen

Olie, cementwater, chemische stoffen, zout, zuren of kalk mogen nooit bij bomen gegooid worden.

9. Laat noodzakelijk snoeiwerk door vakkundige boomspecialisten uitvoeren

Zaag nooit zelf zomaar takken of wortels af. Alleen een deskundige kan beoordelen op welke wijze de snoei verantwoord is.

10. Plaats geen dichte verharding over de wortels

Door bodemverdichting ontstaat onder beton en asfalt een tekort aan water en lucht, waardoor wortels afsterven.

Overleg altijd met de boombeheerder / vakkundig boomverzorger, indien er knelpunten zijn bij het uitvoeren van deze tien geboden!

Bijlage 4

Richtlijnen voor inpassing van bomen

- Gebruik om de maten van bomen (uitgaande van volgroeide toestand) aan te geven de volgende termen:
 - Bomen 1e grootte = > 15 m hoog;
 - Bomen 2e grootte = 8 t/m 15 m hoog;
 - Bomen 3e grootte = < 8 m hoog.
- Minimale afstand tussen bomen aan hoofd- en wijkwegen, $\frac{3}{4}$ x de kroondiameter in volgroeide toestand.
- Bomen minimaal $\frac{1}{2}$ kroondiameter + 1 m (in volgroeide toestand) afstand van verticale objecten plaatsen.
- Bomen van de 3e grootte langs straten en/of fietspaden minimaal op $\frac{1}{2}$ kroondiameter afstand (in volgroeide toestand) van de straatgoot plaatsen in verband met het voorkomen van snoei bij dit kleine formaat boom
- Plaats beschermende voorzieningen bij bomen op parkeerplaatsen.
- Geen kroonprojectie van een boom in volgroeide toestand boven een ondergrondse of bovengrondse container in verband met het legen van containers.
- Plaats bomen zo dat in volwassen toestand het wortelpakket volledig kan uitgroeien.
- Zorg dat bewoners zo min mogelijk schaduwoverlast krijgen. Het is acceptabel wanneer bewoners een deel van de dag schaduw in hun huis of tuin hebben, mits de zon ook gedurende een deel van de dag binnenvalt. Houdt rekening met de schaduw driehoek.
- Voorkom coulissewerking van bomen langs hoofdontsluitingswegen (in verband met uitzicht bij uitritten). Voldoe qua uitzichtlengte aan de normen van CROW.
- Stem de boomkransen af op de diktegroei van de bomen.
- Bij bomen in verharding, rijwegen, parkeerplaatsen en fietspaden standplaatsverbetering toepassen door middel van bomengranulaat of bomenbunkers.
- Bij bomen in verharding en voetpaden standplaatsverbetering toepassen door middel van bomenzand.
- Realiseer kroonvrije ruimte (hoogte waarop kroon van de boom van onderaf gezien begint) langs wegen 4,5 m is en de kroonvrije ruimte langs fiets- en voetpaden 2,5 meter, zie handboek Wegontwerp.
- Minimale ondergrondse groeiruimte voor bomen is afhankelijk van de boomgrootte. Dit betekent dat:
 - 1e grootte boom: een plantgatafmeting krijgt van 6 x 6 x 0,75 meter = 27 m³;
 - 2e grootte boom: een plantgatafmeting krijgt van 4 x 4 x 0,75 meter = 12 m³;
 - 3e grootte boom: een plantgatafmeting krijgt van 3 x 3 x 0,75 meter = 7 m³;
- De breedte van een smalle(ondergronds) onbelemmerde groeiplaats voor bomen moet voldoen aan de navolgende breedte maat om in de toekomst voldoende stabiliteit van bomen te verkrijgen.
 - 1e grootte boom: 2,50 meter
 - 2e grootte boom: 2,00 meter
 - 3e grootte boom: 1,00 meter
- Bomen op een afstand van minimaal 2,50 m uit het kabel- en leidingtracé planten, zonder het gebruik van wortelscherm.
- Bomen op een afstand van minimaal 1,50 m uit het kabel- en leidingtracé planten, met gebruik van wortelscherm; het wortelscherm dient 0,50 m vanuit de laatste kabel of leiding te worden aangebracht.
- Minimale maat boom tot (ondergrondse) afvalcontainer moet $\frac{1}{2}$ kroondiameter + 1,00 m in volgroeide toestand uit de buitenkant van de ondergrondse constructie zijn, om de containers zonder schade aan de kroon te kunnen legen.